

SUMAR

Raport președinte ABBNR <i>Doina Stănescu</i>	3
COMORILE BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI Poveste de dragoste din timpul revoluției- Corespondența dintre principele Carol și Ella Filitti <i>Cristina Marinescu</i>	7
EVENIMENTE CULTURALE MARCANTE O carte la îndemână pe săptămână <i>Luminița Gruia</i>	9
FORMAREA CONTINUĂ A MEMBRILOR ABBNR Cursurile anului 2006 <i>Ana Harasim</i>	12
JOB-URI, COMPETENȚE Câte ceva despre bibliotecile și bibliotecarii canadieni <i>Simona Actarian</i>	13
CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN CELELALTE ASOCIAȚII DE BIBLIOTECARI Asociațiile de bibliotecari în secolul 21 <i>Andreea Pavel</i>	17
AGENDA PROFESIONALĂ Conferința Națională ANBPR- Galați <i>Doina Stănescu</i>	25
Comisia Națională a Bibliotecilor <i>Tabita Chiriță</i>	26
Un utilizator mulțumit e cel mai bun suport publicitar ! <i>Dina Paladi</i>	28
Conferința ELAG la București <i>Dina Paladi; Nicoleta Rahme</i>	29
Târgul de soft-uri la BNR <i>Luminița Gruia</i>	31
Curs de formare a formatorilor Rameau <i>Denise Rotaru</i>	33
Sesiunea națională de conservare-restaurare Vălenii de Munte <i>Gabi Pistică</i>	35
Bibliotecile și cărturarii lor – Constantin Mălinaș <i>Letiția Constantin</i>	36
A XVII-a Conferință națională a Asociației bibliotecarilor din învățământ <i>Delia Chiru</i>	37
Biblioteca Europei - acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa <i>Emil Tudor</i>	41
ACTIVITĂȚI CULTURALE Agenda culturală a Bibliotecii Naționale a României în anul 2006 <i>Letiția Constantin</i>	47
Cărți expuse la Biblioteca Națională a României <i>Dina Paladi</i>	50
BIBLIOTECA XXI Biblioteca Dietei – Servicii pentru utilizatori <i>Denise Rotaru</i>	51

RAPORT DE ACTIVITATE

2006

În februarie 2006, în urma votului Adunării Generale, era aleasă, pentru doi ani, o nouă echipă de conducere a Asociației noastre.

Membrii acesteia, Dan Erceanu, Denise Rotaru, Delia Chiru, Claudiu Dobre și subsemnata, ne prezentăm cu un scurt bilanț anual.

În ianuarie 2006, ABBNR număra 89 membri, plătitori de cotizație. În cursul aceluiași an s-au înregistrat 12 cereri de înscriere în asociație și 3 cereri de retragere, asociația noastră având, în prezent, 98 de membri.

Și în 2006, pe primul plan, s-a situat perfecționarea profesională.

ABBNR a participat alături de Serviciul Resurse Umane la stabilirea listei de angajați care au urmat cursurile organizate de Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii.

La capitolul comunicare-promovare mă voi referi, mai întâi, la situația buletinului asociației noastre, „Bibliopolis”.

Anul acesta, intenționăm ca „Bibliopolis” să apară nu numai în grafic și să rămână o revistă de informare profesională și culturală, dar să devină și un loc de dezbateră a problemelor profesiei noastre. Promite acest lucru colectivul de redacție (compus din Denise Rotaru, redactor responsabil de număr, Andreea Răsboiu, Claudia Lungu și Luminița Gruia), și, bineînțeles, noi, biroul executiv. Realizarea unei reviste de ținută vă implică însă și pe dumneavoastră, stimați membri ai asociației noastre, dar și pe cei care nu fac – încă – parte din ea. Vă așteptăm cu propuneri de subiecte, rubrici noi și... cu materiale.

În ceea ce privește site-ul oficial al asociației noastre, am beneficiat de ajutorul remarcabil al colegului nostru Marius Haș de la serviciul Informatizare care a reușit re-punerea lui în funcțiune, astfel încât ultimul număr din „Bibliopolis” (2/2005) se află deja pe site, în format pdf. Bineînțeles, și în privința conținutului site-ului e loc de mai bine și credem că vom reuși să vi-l prezentăm într-o variantă îmbunătățită.

În legătură cu revizuirea și completarea statutului asociației, biroul executiv și colectivul de redactare (format din Aurelia Perșinaru, Claudia Lungu, Tabita Chiriță, Letiția Constantin, Luminița Gruia, Denise Rotaru, Victor Duțescu, Ana Harasim) au desfășurat un volum de muncă apreciabil (consultarea legislației în domeniu și a statutelor altor asociații, centralizarea propunerilor de modificare și completare, redactarea corectă a paragrafelor atât lingvistic, dar și juridic), reușind să va fie prezentat spre aprobare.

În cursul anului 2006, asociația noastră s-a implicat în organizarea unor acțiuni culturale care au avut loc în sediul bibliotecii noastre.

Cu ocazia „Zilei bibliotecarului” și în cadrul Anului internațional „Wolfgang

Amadeus Mozart”, în luna aprilie, A.B.B.N.R. a organizat, în colaborare cu Biblioteca Națională, expoziția „Mozart în colecțiile BNR”. La acest eveniment au participat și prezentat comunicări muzicologi, critici muzicali, colegi de-ai noștri de la alte biblioteci, jurnaliști.

De asemenea, A.B.B.N.R. s-a implicat în organizarea celei de-a IX-a ediții a Zilelor Bibliotecii Naționale (14-15 decembrie). Având ca temă “Anul Carol I – Casa Regală a României în documente”, manifestarea s-a bucurat de prezența Majestaților lor, Regele Mihai I și Regina Ana, dar și a unor invitați de marcă precum academicianul Gabriel Strempele, istoricii Ioan Bulei și Sergiu Iosipescu, scriitoarea Georgeta Filitti...

În cadrul proiectului Rameau, coordonat de Biblioteca Națională, Asociația noastră a sprijinit, în măsura posibilităților, organizarea “Cursului de formare a formatorilor”, curs susținut de către doi specialiști ai Centrului național Rameau din cadrul Bibliotecii Naționale a Franței. La acest curs au participat 37 bibliotecari din rețeaua de biblioteci din România, din partea bibliotecii noastre fiind prezenți Denise Rotaru, Victor Duțescu, Laura Mărgărit și Nicoleta Rahme. Traducători: Luminița Gruia și Emil Tudor. Organizatori: Tabita Chiriță, manager de proiect, Denise Rotaru, responsabil științific, Luminița Gruia, responsabil tehnologie informatică. Toți cei numiți sunt membri ai asociației noastre.

Trebuie menționat, de asemenea, că d-na Tabita Chiriță este reprezentanta Asociației noastre în Comisia Națională a Bibliotecilor, organism interministerial.

Tot din partea ABBNR, din Comisia Națională pentru Achiziția de Cărți și Abonamente la Reviste Culturale pentru Biblioteci Publice de pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor face parte d-na Mihaela Stanciu.

Avem semnale că, atât d-na Stanciu, cât și d-na Chiriță își îndeplinesc cu succes mandatul.

De anul trecut, Asociația noastră, prin președintele său, și Biblioteca Națională, prin șeful serviciului Resurse Umane, d-na Ana Harasim, sunt reprezentate în comitetul sectorial “Educație și formare profesională, cercetare-proiectare, cultură și sport”, aflat sub coordonarea Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților. Principalele atribuții ale acestui comitet sunt promovarea sistemului de formare și certificare pe bază de competențe, dezvoltarea, revizuirea și validarea calificărilor pentru fiecare domeniu, colaborarea la dezvoltarea cadrului legislativ în domeniu.

Pornind de la materialul informativ “Primii pași în bibliotecă”, realizat în cadrul asociației noastre la sfârșitul anului 2005, colegele noastre Veronica Popa și Delia Chiru s-au implicat, alături de serviciul “Comunicarea colecțiilor” în traducerea lui, dar și a formularelor de înscriere în limbile franceză, engleză, spaniolă.

În ceea ce privește colaborarea cu celelalte asociații de bibliotecari, am încercat – și credem că am reușit –, să menținem deschis „canalul de comunicare”, membri ai asociației noastre participând și luând cuvântul la acțiuni precum:

Colocviul național „Biblioteca publică, provocări și oportunități ale dezvoltării sale într-un mediu concurențial”, organizat de Biblioteca județeană „G.T. Kirileanu” din Piatra Neamț, aprilie 2006; au participat Doina Stănescu și Camelia Nicolae;

Conferință ABIR (a XVII-a) care a avut loc la Timișoara, în luna septembrie; tema „Situația bibliotecilor din învățământ în pragul aderării României la Uniunea Europeană”; au participat Delia Chiru și Tabita Chiriță;

Conferința Națională ANBPR din luna noiembrie care s-a desfășurat la Biblioteca județeană Galați, cu tema „Managementul resurselor tehnologice în biblioteca hibridă”; au participat Mirela Răducu, Luminița Gruia, Tabita Chiriță, Doina Stănescu.

Tot în cursul anului trecut, am primit - din partea Asociației Bibliotecarilor din Învățământ, ABIR -, invitația de a adera la o nouă asociație, ce se dorește a fi a tuturor bibliotecarilor din țară, de unde și denumirea de Asociația Bibliotecarilor din România. Poziția adoptată de ABBNR (după consultarea Adunării Generale din iulie 2006), este una de „stand by”, membrii săi având însă posibilitatea să se înscrie, în nume propriu, în noua asociație.

La prima întâlnire a membrilor secțiunii „Biblioteci naționale” – BNR și BAR – din cadrul ABR, a fost ales consiliul de conducere care are următoarea componență:

Președinte: Gabriela Dumitrescu (BAR), secretar Doina Stănescu (BN), membri: Tabita Chiriță (BNR), Mihaela Dragu și Dragoș Cojocaru (BAR).

Tot în 2006, cu sprijinul asociației, studenți ai Facultății de biblioteconomie și știința informării, dar și cursanți ai Centrului pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii au efectuat stagii de practică în Biblioteca Națională.

Sperăm să dinamizăm puțin lucrurile și în privința manualului de biblioteconomie, dar activitățile suplimentare sunt greu de realizat, în condițiile în care personalul specializat – insuficient numeric – trebuie, mai întâi, să se achite de sarcinile pentru care este retribuit.

La sfârșitul anului trecut, ABBNR a demarat “acțiunea Xerox”, intenționând să presteze activitatea de copiere pentru utilizatorii serviciilor Bibliotecii noastre. Din păcate, am ajuns la concluzia ca asociația noastră, în momentul de față, nu poate suporta financiar o asemenea întreprindere.

Cu împliniri și neîmpliniri, aceasta a fost activitatea biroului executiv al asociației noastre în anul 2006.

Am dorit să ne implicăm cât mai mult, am dorit să dăm un alt impuls vieții de bibliotecar în BNR. Dacă am și reușit, cât de puțin, rămâne să hotărâți dumneavoastră.

Doina Stănescu
Președinte ABBNR

Poveste de dragoste în timpul revoluției – corespondența dintre Principele Carol și Ella Filitti

În colecțiile Bibliotecii Naționale a României, în cadrul secției Manuscrise, există un fond de corespondență ce cuprinde scrisori ale Principelui Carol (viitorul rege Carol al II-lea) către Ella Filitti (Ms. 2130-2134) și ale acesteia din urmă către Principele Carol (Ms.2171-2189).

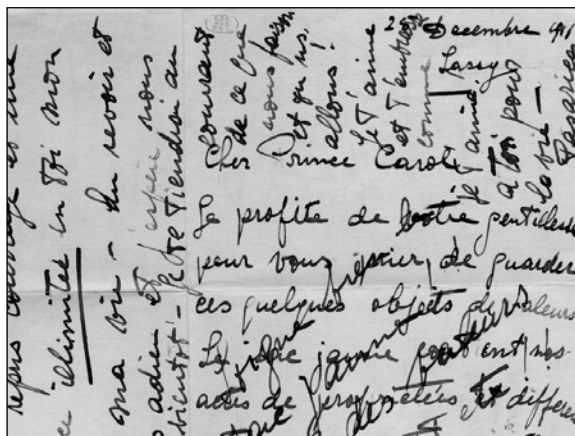
Scrisorile sunt redactate în limba franceză, cu scurte formulări în limba română, destul de rar însă.

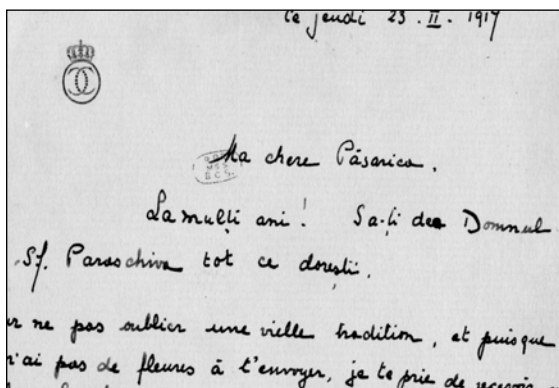
Aceste mesaje pline de tandrețe, schimbate între Principele Carol și Ella Filitti au ca fundal istoric anul 1917. Europa era încă în plin război, iar în Rusia izbucnea Revoluția bolșevică. În acest context, refugiații din familiile aristocratice românești erau numeroși. Atât Carol cât și Ella au fugit din calea urgiei războiului căutând adăpost la Petersburg, doar pentru a se confrunta cu pericole mai mari, motiv pentru care, o bună perioadă de timp, Ella Filitti se stabilește în Finlanda, în orașul de reședință regală Helsingfors.

Scrisorile Principelui Carol sunt de la începutul anului 1917 și au fost trimise din Petersburg și de la Zorileni. De la primul contact cu documentele, impresionează scrisul mărunț, extrem de ordonat și de frumos, aproape ca de fată. Carol i se adresează Ellei cu apelativul „Pășărica” și scrie cu multă afecțiune. El face jurământ de a o iubi doar pe ea (Ms. 2130), lucru oarecum ironic, știută fiind evoluția sentimentală ulterioară a lui Carol, dar, fără îndoială că în acel moment era sincer. Pasiunea lui este dezvăluită în fraze fără echivoc, Ella fiind pentru el ființa cea mai dragă din lume, singura pentru care suferă (Ms.2131), singura lui confidentă (Ms.2132).

Surprinzător e faptul că nu întâlnim referiri la zbulciul social din fundal, decât sub forma discretă a observației că nu știe ce-i rezervă viața (Ms.2133), scrisoare datată 3 ianuarie 1917.

Scrisorile Ellei, mai

numeroase, sunt la fel de pasionale. Totuși, diferența de stil și temperament este izbitoare. Scrisul Ellei este mare, de om generos și puțin dezordonat, dar cu o notă artistică. Scrisorile ei sunt adesea lungi, cu referiri numeroase la cunoscuți și la evenimentele din jur.

Majoritatea au fost redactate la Petersburg și la Helsingfors.

O particularitate a scrierii unora dintre documente care poate fi întâlnită și în corespondența Mariei Rosetti, este scrierea obișnuită, pe orizontală, dublată apoi de rânduri oblice care vin peste textul inițial, creînd mari dificultăți de descifrare (Ms. 2176). Unele scrisori sunt în creion (Ms.2177), pe hârtie simplă, sugerând o eventuală penurie de materiale. Există și o carte poștală scrisă tot în creion, dar cu textul foarte șters și, de aceea, practic ilizibil (Ms.2178).

E de așteptat ca unei aristocrate precum Ella Filitti revoluția să nu-i inspire decât oroare, ceea ce în general se și întâmplă, dar există undeva și observația că revoluția a fost blândă-„douce” – (Ms.2180). Ce-i drept, acest lucru se întâmpla în februarie 1917. Ulterior, nu transpare decât dezaprobarea.

Ca mărturie a dragostei pasionale, dar în același timp delicate, pe care Ella i-o purta Principelui Carol stă formula de adresare din aceste scrisori : „Dragul meu prieten”, „Mon cher ami”. Ella își mărturisește constant dorul de țară (Ms.2173), îl mustră pe Carol cu gentilețe că încă nu realizează gravitatea situației, în măsura în care revoluționarii sunt brute care distrug capodoperele propriului popor (Ms.2183), descrie ambianța și schimbările din natură odată cu trecerea anotimpurilor (Ms.2184) și mulțumește Principelui pentru scrisorile trimise și, într-un rând, pentru niște stampe (Ms. 2172).

Parcursul acestei corespondențe generează în cititor o dublă bucurie: de a vedea întâlnirea plină de afecțiune dintre două temperamente atât de diferite și de a asista aproape “live” la evenimentele dramatice din Rusia anului 1917. Frumusețea documentelor stă mai ales în caracterul de țesătură care ia naștere firesc odată cu încheierea discursului.

Cristina Marinescu

O carte pe săptămâna la îndemână

Ziarul Cotidianul a lansat pe 13 septembrie, o Colecție de literatură bună, cărți selectate de echipa Cotidianul și editate de Editura Univers.

Prin această inițiativă, echipa Cotidianul își propune să stimuleze dorința de lectură cu o carte faimoasă din literatura universală, la un preț accesibil – 3 lei la început, majorat mai târziu la 4 lei.

Criteriile care au stat la baza alegerii titlurilor care vor face parte din “Colecția Cotidianul” sunt în primul rând valoarea cărților și, în al doilea rând, calitatea cititorilor cărora le sunt destinate aceste cărți, au declarat cei de la Cotidianul.

Colecția Cotidianul vine cu propuneri pentru orice cititor care are bune lecturi din autorii contemporani insoliți, de care se lasă provocat cu plăcere, și care, totodată, se simte foarte apropiat și de numele mari ale literaturii universale din secolul al XX-lea.

În fiecare miercuri, la punctele de vânzare a presei, ziarul va fi însoțit de o carte bună și de noul supliment, “Educație și Joburi”.

Cărțile din Colecția Cotidianul sunt alese pentru:

- cititorul care are o vădită slăbiciune pentru excentricii care s-au impus cu cărți scrise împotriva curentului;
- pentru cititorii cărora le plac învingătorii, dar care nu se lasă prea tare impresionați de succesul scriitorilor la modă, ci de valorile consolidate în lumea bună a literaturii universale;
- pentru acel cititor care respinge oripilat ideea de a fi un simplu consumist cultural, dirijat spre o anumită carte prin campanii publicitare, ceea ce nu-i omoară însă curiozitatea de a citi cărțile momentului.

Într-un interviu acordat în Imago, 15 septembrie 2006, Ioan T. Morar, cordonatorul colecției, declara că în lista cărților din Colecția Cotidianul nu există nici o carte pe care nu ar citi-o.

Până acum, în Colecția Cotidianul au apărut:

- 21.2.2007 - “Regele” de Donald Barthelme
- 14.2.2007 - “Bătrânul gringo” de Carlos Fuentes
- 7.2.2007 - “Chatterton” de Peter Ackroyd
- 31.1.2007 - “Regina de gheață” de Alice Hoffman
- 24.1.2007 - “Labirintul întunecat” de Lawrence Durrell
- 17.1.2007 - “Jurnalul unui bătrân nebun” de Junichiro Tanizaki
- 10.1.2007 - “Mic dejun la Tiffany” de Truman Capote

- 20.12.2006 - “Lumea Sofiei” de Jostein Gaarder
- 13.12.2006 - “Ochi albaștri, părul negru” de Marguerite Duras
- 6.12.2006 - “Sfântu’ așteaptă” de Raymond Queneau
- 29.11.2006 - “Cutia Neagră” de Amos Oz
- 22.11.2006 - “Domnilor copii” de Daniel Pennac
- 15.11.2006 - “Pacientul englez” de Michael Ondaatje
- 8.11.2006 - “Următoarea poveste” de Cees Nooteboom
- 1.11.2006 - “Omul ilustrat” de Ray Bradbury
- 25.10.2006 - “Roșu ucigaș” de Jeroen Brouwers
- 18.10.2006 - “Romanul Oxfordului” de Javier Marías
- 11.10.2006 - “Durabila iubire” de Ian McEwan
- 4.10.2006 - “Piticul roșu” de Michel Tournier
- 27.9.2006 - “Piatra filosofală” de Marguerite Yourcenar

Ideea nu este nouă în lume, - cotidiane britanice conțin și bilete la spectacole, Le Figaro apare uneori însoțit de capitole de Enciclopedie - dar la noi este o premieră. Este o idee comercială în formă și culturală în conținut, care a avut în mod sigur un mare impact asupra cititorilor.

Cred că satisface dorințele a două mari categorii de public: oameni care nu sunt înclinați spre lectură, dar vor să aibă totuși un raft de bibliotecă, cu cărțile de aceeași dimensiune, frumos colorate, fără să plătească prea mult; oameni care citesc cu plăcere literatură bună, dar care nu au bani și nu-și permit să cumpere cărți editate de marile edituri.

Din păcate, pentru cititorii pretențioși, calitatea slabă a editării este o dezamăgire. Hârtia de ziar, cenușie, coperta anostă, dar mai ales traducerile făcute în grabă și redactarea foarte neîngrijită a textelor (redactor la majoritatea titlurilor este Diana Crupenschi, de la editura Univers) sunt elemente negative care-i pot face pe cititorii cu experiență să renunțe la avantajul unui preț bun. Iar în ceea ce privește cealaltă categorie de public amintită mai sus, considerăm că intenția culturală a acestei campanii dispare dacă nu li se oferă un produs de calitate. Trebuie să existe și o educație a cititorilor care să învețe să aprecieze condițiile grafice, tiparul, copertele și toate celelalte elemente care fac dintr-o carte un obiect estetic.

Este drept că ritmul susținut de publicare a unei cărți pe săptămână este dificil de realizat în condiții excelente. Și de asemenea, trebuie remarcat faptul că, în timp, s-a îmbunătățit aspectul exterior al cărților – a fost creat un nou design al colecției, o copertă frumoasă și simplă.

Colecția Cotidianul, cu toate imperfecțiunile sale, este o idee care va da roade, atât financiare, cât și culturale, și care are mai ales meritul de a fi prima campanie de lectură de acest fel de la noi.

Așteptarea săptămânală a apariției micuței cărțuții surpriză, cumpărarea ei de la orice chioșc de ziare, lectura simultană a aceluiași text de oameni de toate felurile creează o obișnuință care, în timp, ne poate transforma în ființe pentru care cartea și lectura sunt elemente fundamentale ale existenței.

P.S. La adresa <http://www.cotidianul.ro/index.php?id=6814&c=12&alt=1&cHash=eea30128b0> găsiți unul dintre spoturile publicitare ale campaniei, intitulat Biblioteca. Este un scurt filmuleț de 30 de secunde, filmat în fața viitorului (!) sediu al Bibliotecii Naționale a României. Mulțumim pentru publicitatea ascunsă pe care Cotidianul o face instituției noastre!

Luminița Gruia

Cursurile anului 2006

În anul 2006, membrii ABBNR au participat la cursurile de calificare/perfecționare, cursuri organizate de Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii, astfel:

- *BAZELE BIBLIOTECONOMIEI ȘI ȘTIINȚEI INFORMĂRII-*
Modulul I-București-13.02-24.02.2006
 - 1.Fâșie Elena – Biroul Conservarea Colecțiilor
 - 2.Hrișcanu Dorița- Serviciul Informatizare
 - 3.Lișman Ana Maria- Serv Depozit Legal
 - 4.Olariu Mihaela- Serv Depozit Legal
 - 5.Șuşnea Liliana- Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor
 - 6.Telcean Mihaela-Serv Colecții Speciale
 - 7.Traian Andreea Gabriela- Biroul Schimb Internațional de Publicații
 - 8.Trancă Iuliana- Biroul Audio Video
 - 9.Panighianț Dana Carmen- Serv Cercetare Dezvoltare
 10. Smaranda Lari Gabriela- Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor
 11. Ștefan Nicoleta- Serviciul Bibliografia Națională

- *BIBLIOTECAR MODULUL II- STUDII MEDII – PROGRAM CALIFICARE/PERFECTIONARE*
PERIOADA 26.06-14.07.2006 CPPI BUȘTENI
 - 1.Constantinescu Liliana-Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor
 - 2.Moiceanu Georgeta- Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor
 - 3.Spânu Violeta-Serv Depozit Legal
 - 4.Benea Gabriela- Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor

- *ACTUALIZAREA CUNOȘTIINȚELOR.TENDINȚE NOI ÎN BIBLIOTECONOMIE*
PERIOADA 31.07-11.08.2006 –CPPI BUȘTENI
 - 1.Gâlcă Maria-Filiala Omnia Craiova
 - 2.Mitrofan Gina- Serv Comunicarea și Conservarea Colecțiilor

- 3.Chivu Florentina-Serv Catalogare Clasificare
- 4.Vlad Anișoara-Serv Bibliografia Națională

- *MANAGEMENT DE BIBLIOTECĂ.MANAGEMENT SECTORIAL (MONITORIZAREA SECTOARELOR DE ACTIVITATE)*

PERIOADA 04.09-09.09.2006

- 1.Rodica Voinescu- Serv Bibliografia Națională
- 2.Doina Ghiță- Filiala Omnia Craiova
- 3.Doina Stănescu- Biroul Schimb Internațional de Publicații

- *PURTĂTORII DE INFORMAȚII ÎN STRUCTURILE INFODOCUMENTARE*

PERIOADA 11.09-16.09.2006

- Vazzola Mihaela- Serv Bibliografia Națională

- *EVIDENȚA ȘI VALORIFICAREA PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL MOBIL TIP CARTE –BUCUREȘTI-MODULUL III*

PERIOADA 02.10-15.10.2006

- Radu Dorina Mariana- Serv Colecții Speciale

Ana Beatrice Harasim
Șef Serviciu Resurse Umane

Câte ceva despre bibliotecile și bibliotecarii canadieni

În Canada zilelor noastre termenul de bibliotecar, este din ce în ce mai puțin utilizat.

Extraordinara dezvoltare a informaticii a avut un impact deosebit și în viața bibliotecilor și a slujitorilor ei, bibliotecarii. Termenul e pe cale de dispariție fiind tot mai mult înlocuit cu « specialist în știința informării ». De altfel și pe diploma de masterat în biblioteconomie, acesta este termenul înscris.

Québec-ul se consideră cu cel puțin 10-15 ani în urma zonei engleze a Canadei în privința evoluției tehnologiilor informaticii și, implicit, a bibliotecilor. Cu toate acestea am fost plăcut surprinsă de

ceea ce am găsit aici și în același timp aș putea spune că mi se pare absolut normal ca la început de secol 21 totul să fie așa cum este, totul să funcționeze așa cum funcționează. Bibliotecile sunt o parte extraordinară de vie în viața comunității și nimeni nu-și mai poate imagina cum ar fi în absența lor.

Montreal-ul este unul dintre centrele culturale cele mai importante, poate cel mai important, din Québec și, cel puțin pentru această provincie, el este reprezentativ.

Toate bibliotecile publice fac parte dintr-o rețea informatizată și fiecare cartier al orașului dispune de cel puțin o bibliotecă care face parte din rețea. Mai sunt și bibliotecile particulare și bibliotecile englezești care fac parte dintr-o altă rețea. Aceasta nu înseamnă că bibliotecile publice integrate în filiera așa-numită "quebecoise" nu servesc în aceeași măsură și un public vorbitor de limba engleză. Apoi, parțial, Biblioteca Națională a Québecului, bibliotecile universitare și rețeaua de biblioteci școlare sunt integrate în aceeași rețea. Fondul documentar al unei biblioteci de acest gen va oglindi întotdeauna natura și preferințele comunității locale : nu trebuie să uităm că vorbim de o țară în care emigranții reprezintă marea majoritate, că diversitatea culturală este foarte mare, la fel și opțiunile publicului. Prin urmare, bibliotecarul canadian al zilelor noastre trebuie să știe să se adapteze foarte rapid schimbărilor de orice natură (de tehnologie, programe de calculator, de public etc.). La absolvirea studiilor de biblioteconomie el trebuie să fie pregătit să lucreze în orice tip de mediu informațional, de la biblioteci, la companii, mass-media, diverse centre de documentare, etc. Pentru aceasta el trebuie să știe catalogare, indexare și clasificare a documentelor conform standardelor internaționale (RCAA 2, RVM, Dewey, LC etc.) ; trebuie să cunoască modalități de dezvoltare a colecțiilor ; trebuie să știe să caute informații pe internet la un nivel avansat (atât pentru serviciul de referințe al unei biblioteci, cât și pentru companiile specializate în anumite domenii); trebuie să știe să creeze chestionare electronice pentru diverse tipuri de anchete necesare cunoașterii cerințelor tipurilor de public-țintă sau pentru studii cu caracter informativ orientate pe anumite teme; trebuie să știe să creeze și să gestioneze o bază de date, să realizeze pagini web sau un site web, precum și multe alte cunoștințe legate de specializarea sa (pe care și-o alege în cel de-al doilea an de masterat).

Statutul unui bibliotecar canadian este recunoscut ca fiind cel al unui profesionist în știința informării iar rolul său este de a fi în serviciul publicului. Asta nu înseamnă că vă descriu o lume perfectă, că aici nu sunt

greșeli. Nici pe departe. Dar oamenii în general sunt mult mai comunicativi, mai flexibili și atunci greșelile nu mai determină perturbări semnificative în activitate.

Voi încerca să prezint în continuare o parte din avantajele oferite de funcționarea în rețea a bibliotecilor publice, cât și diverse alte aspecte ale serviciilor specifice. În general, aceste biblioteci participă la un catalog colectiv la care au acces permanent. Acest lucru le permite să preia înregistrări bibliografice deja făcute de alte biblioteci, ușurându-se astfel munca în catalogare; le permite, de asemenea, împrumutul interbibliotecar. Utilizatorul se prezintă la biblioteca din cartier și cere o carte care se află la o altă bibliotecă ; i se va face o rezervare și în 2-3 zile o poate recupera tot de la biblioteca de cartier, unde o și returnează. El poate face această comandă și prin telefon sau internet. Catalogul electronic al oricărei biblioteci e accesibil de-acasă, pe Internet și utilizatorul are o partiție proprie în care își poate verifica și prelungi singur împrumuturile.

Serviciile tehnice¹ al unei biblioteci lucrează în strânsă legătură cu serviciul de referințe, acesta fiind, de fapt, serviciul care lucrează direct cu publicul.

Ce înseamnă dezvoltarea colecțiilor într-o bibliotecă canadiană? Înseamnă că utilizatorul este singurul în măsură să dicteze domeniile de achiziție precum și natura documentelor achiziționate. Dezvoltarea colecțiilor se face în mod constant în decursul unui an și utilizatorul are dreptul să facă propuneri pe care le înmânează serviciului de primiri și lucru cu publicul. Propunerile sunt preluate săptămânal de către responsabilul serviciului tehnic, analizate și înaintate spre achiziționare (în general, 80-90% din propunerile utilizatorilor sunt acceptate). Propunerile refuzate vor fi argumentate persoanelor în cauză.

În fiecare an, în funcție de schimbările care pot interveni fie în componența publicului (a comunității locale) care frecventează biblioteca, fie în preferințele sale, în funcție de frecvența cu care un document este cerut și în funcție de spațiu, o parte din documente sunt retrase definitiv din fondul colecțiilor bibliotecii. Ele mai sunt depozitate pe o perioadă scurtă într-un depozit al bibliotecii, după care sunt scoase la vânzare într-un mic stand al bibliotecii (de obicei, la intrare) pentru prețuri modice, de genul 0,50 -1 \$. Anual, cărțile de acest gen, care nu s-au vândut, sunt strânse de la

1 Prin <servicii tehnice > sunt denumite serviciile care fac totul într-o bibliotecă, de la catalogare, achiziție, la dezvoltarea colecțiilor

toate bibliotecile și, ulterior se deschide un târg de carte cu vânzare (prețurile sunt aceleași) timp de o săptămână; se mai fac și donații umanitare către diverse centre etc.

Trebuie să subliniez un lucru extrem de important: aici, misiunea unei biblioteci este să servească publicul cât mai prompt, să pună în circulație cât mai repede posibil documentele intrate în bibliotecă. De exemplu, un document foarte cerut va fi prelucrat în aproximativ 12 ore (o prelucrare prescurtată) pentru a fi pus la dispoziția utilizatorului. Abia după ce documentul nu mai este cerut se va întoarce la serviciul tehnic și descrierea lui va fi completată.

Printre alte servicii oferite utilizatorilor voi aminti diverse ateliere culturale pe diferite teme atât pentru copii cât și pentru adulți, programe speciale de învățare a limbilor străine implementate pe calculatoare, alfabetizare (pentru naționalitățile care cunosc un alt alfabet decât cel latin), Internet gratuit și diverse informații pentru imigranții proaspăt sosiți, ajutor și orientare în utilizarea unor programe sau în regăsirea informației în catalogul bibliotecii sau pe Internet, formare pe diverse domenii, programe speciale pentru copii în timpul vacanțelor (mai ales în timpul vacanțelor de vară), etc.

Un simplu amănunt relevant : bibliotecile publice și Biblioteca Națională a Québec-ului sunt închise doar luna, iar cele universitare doar noaptea.

Fără îndoială, competențele bibliotecarului din Canada și serviciile asigurate de bibliotecile publice nu sunt diferite de cele din altă parte din lumea contemporană în care tehnologia de ultimă oră își face loc cu prioritate în munca de bibliotecă.

Am încercat să redau concret, deși foarte succint, competențele cerute bibliotecarului în Canada, avantajele principale ale rețelei de biblioteci publice și maniera directă, simplă de a veni în întâmpinarea cerințelor utilizatorului într-o bibliotecă publică canadiană.

Simona Actarian

Simona Actarian a lucrat la Biblioteca Națională a României în perioada 1996-2004.

În anul 2004 și-a stabilit domiciliul în Canada, a urmat cursurile Facultății de Biblioteconomie și Știința Informării și în 2007 și-a luat licența.

ASOCIAȚIILE DE BIBLIOTECARI ÎN SECOLUL XXI

Au apus demult vremurile în care biblioteca era privită asemeni unei insule misterioase, pline de comori doar intuite, fără ca acestea să se dezvăluie celor însetați de cunoaștere.

Ceea ce era înainte de nepătruns, „un labirint mare, semn al labirintului lumii”¹, biblioteca descrisă astfel, metaforic, de Umberto Eco, trebuie să dea dovadă de mult mai multă deschidere și să vină, astăzi, în întâmpinarea nevoilor informaționale, dar și culturale ale utilizatorilor ei.

Dimensiunea umană a devenit esențială în orice structură info-documentară, buna comunicare între specialist și beneficiar fiind o condiție sine qua non a funcționării acelei instituții la un nivel ridicat de profesionalism. Bibliotecarii, într-o societate în care resursa informațională este atât de necesară, sunt intermediari între cunoaștere și oameni.

Această categorie profesională trebuie să se adapteze și să răspundă noilor provocări impuse de creșterea exponențială a informației, a diversității și reprezentărilor acesteia. Ei nu trebuie să se limiteze la gestionarea cunoașterii, ci să participe, împreună cu utilizatorii și experții în tehnologia informației, la stabilirea politicilor, structurilor, proceselor și sistemelor cunoașterii, care vor determina progresul.²

Schimbările survenite, într-un ritm absolut amețitor, în toate domeniile și sectoarele societății noastre, din punct de vedere al informației, conferă o importanță majoră nevoii dezvoltării bibliotecilor și a profesiei de bibliotecar prin diverse forme de instruire și perfecționare continuă, întâlniri, manifestări profesionale, cercetări biblioteconomice.

În acest proces, un rol deosebit îl dețin asociațiile de bibliotecari, atât în plan internațional, cât și în plan național. Indiferent de aria lor de cuprindere, de tipul de bibliotecă, precum și alte sisteme info-documentare deservite, asociațiile depun eforturi pentru satisfacerea cerințelor membrilor lor, susținând instituțiile din cadrul cărora aceștia fac parte.

1 ECO, Umberto. Numele trandafirului. Chișinău: Hyperion, 1992, p. 152

2 PORUMBEANU, Octavia-Luciana. Utilizatorii și intermediarii de informații și documente în epoca contemporană. București : Editura Universității București, 2003. 140 p.

ALA – o asociație veche cu inima mereu tânără

Asociația Bibliotecilor Americane (American Library Association), bine cunoscuta ALA, reprezintă cea mai veche, dar și cea mai mare și mai influentă asociație a bibliotecarilor, la ora actuală, din toată lumea.

Fondată în anul 1876, în Philadelphia, ea își propune „să ofere consultanță pentru dezvoltarea, promovarea și optimizarea serviciilor biblioteconomice și de informare, precum și a profesiei de bibliotecar, în vederea intensificării gradului de cunoaștere și asigurării accesului la informație al tuturor”.³

Obiectivul său declarat este, așadar, promovarea serviciilor de bibliotecă și a biblioteconomiei, în general.

Asociația îi așteaptă cu brațele deschise pe toți cei interesați de acest domeniu, atât de pe teritoriul Statelor Unite ale Americii, cât și din străinătate, fie ei bibliotecari sau alte categorii de angajați din sistemele info-documentare, pensionari, studenți, în calitate de membri individuali, fie biblioteci sau alte organizații non-profit, companii colaboratoare implicate în diverse activități biblioteconomice.

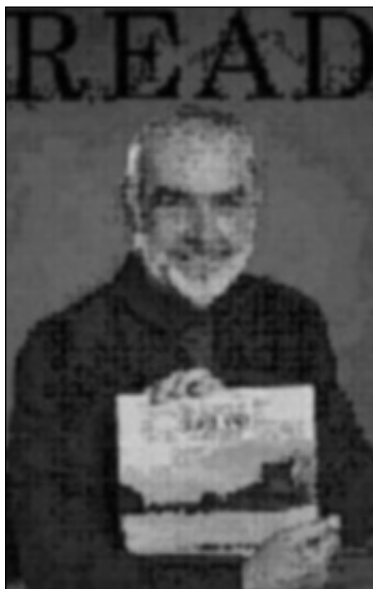
Pot accede în rândurile ALA și beneficia de o reprezentare eficientă a drepturilor lor, o gamă variată de structuri, de la bibliotecile americane sau străine publice, școlare, academice până la cele specializate, instituțiile de învățământ din domeniul biblioteconomiei și al științei informării, organizații afiliate, inclusiv alte asociații de bibliotecari.

Un loc aparte îl ocupă susținătorii și prietenii asociației, persoane fizice sau juridice, care prin plata unor cotizații semnificative, de până la 5000 \$, devin membri cu statut special, precum cel de Library Champion, și primesc beneficii, cum ar fi asigurarea, la cerere, a unor spații pentru expoziții, recunoaștere în diverse programe, conferințe și publicații, abonament la American Libraries, jurnalul lunar al asociației, drepturi exclusive pentru utilizarea unor logo-uri ale asociației, în materiale publicitare și pagini web.

Toți membrii au oportunitatea de a participa la multe dintre evenimentele și programele inițiate de ALA, luând astfel contact cu ultimele noutăți din domeniu și bucurându-se de un permanent schimb de experiență.

În ultimii ani, accentul s-a pus, cu preponderență, pe încercarea de a determina publicul să conștientizeze rolul pe care îl joacă biblioteca în cadrul comunității deservite. Astfel, a fost lansată în luna aprilie a anului 2001, o campanie fără precedent, intitulată „la biblioteca ta – Campania pentru bibliotecile americane“ (*@ your library – The campaign for America's libraries*), ce a beneficiat de sprijinul Primei Doamne, Laura

3 Vezi <http://www.ala.org/ala/ourassociation>

Bush, de profesie bibliotecar.⁴

Misiunea acesteia reprezintă creșterea vizibilității bibliotecilor, pentru utilizatorii activi, dar și potențiali, ca și centre moderne, vitale pentru informare, studiu și, de ce nu, pentru petrecerea timpului liber. De asemenea, și-a stabilit printre obiective, atragerea de fonduri, obținerea unor sponsorizări.

Prin această campanie, ALA și-a propus să îmbunătățească imaginea diferitelor tipuri de biblioteci, evidențiind importanța lor, prin asigurarea unor servicii de calitate privind promovarea realizărilor obținute de personalul angajat, și anume Relații Publice, Marketing, servicii de consultanță. În acest scop s-au inițiat programe deosebit de atractive pentru public, ca de pildă afișele de bibliotecă „READ”, prin care diverse personalități susțin lectura ; Săptămâna Națională a Bibliotecii 16 – 23 aprilie și Ziua Națională a Angajaților din Biblioteci – marțea săptămânii naționale a bibliotecii - când se sărbătorește contribuțiile aduse de biblioteci și angajații lor.

„@ your library” constituie temelia pe care s-au construit și o serie de alte campanii, cu o mare adresabilitate, reușindu-se, în acest fel, antrenarea tuturor categoriilor de membri din asociație.

În 2002, a fost lansată Campania pentru Bibliotecile Academice și de

Cercetare. Campania Bibliotecilor Școlare a fost inițiată în anul 2003, fiind urmată de Campania Bibliotecilor Publice în septembrie 2004 și de prima etapă a campaniei „Copiii @ biblioteca ta” în 2006. De asemenea, în anul 2006, a debutat un nou program pentru bibliotecile

4 Vezi <http://www.ala.org/ala/pio/campaign/campaignamericas.htm>

rurale, iar în vara lui 2007 se va lansa o campanie pentru tinerii bibliotecari.

ALA nu s-a oprit, însă, aici.

Din dorința de a face cunoscută valoarea reală pe care o au, în societatea prezentă, bibliotecile și bibliotecarii, s-au depășit barierele culturale, lingvistice, purtând mesajul acestei campanii pretutindeni în lume.

Astfel, în parteneriat cu IFLA, a fost lansată, în august 2001, Campania pentru Bibliotecile Lumii, ce utilizează, de asemenea, sloganul „@ your library”, transpus în limbile celor 31 de țări semnatare. În rândul acestora se află, încă din anul 2002, și Republica Moldova, prin ABRM (Asociația Bibliotecilor din Republica Moldova).⁵

Anual, membrii ALA se întrunesc cu ocazia a două evenimente majore, conferința denumită Midwinter Meeting, desfășurată, în general, la mijlocul lunii ianuarie, și conferința anuală, organizată în luna iunie.

Prima dintre acestea reușește să strângă mai mult de 10.000 de manageri din structurile info-documentare pentru a lua parte la o mare varietate de întâlniri, evenimente și expoziții.

Midwinter Meeting 2006 a fost organizată în orașul San Antonio, Texas, în zilele de 20 – 25 ianuarie, pe parcursul cărora au fost dezbătute și supuse votului o serie de măsuri administrative, s-au purtat discuții profesionale în jurul subiectelor de actualitate pentru fiecare secțiune, de la dezvoltarea bibliotecilor și a personalului, colecții de documente tradiționale și electronice, norme de catalogare și clasificare, achiziția publicațiilor, prezervarea și conservarea tipurilor de documente, serviciile de referințe bibliografice la sistemele de automatizare și multe altele.

Au fost acordate premiile literare ALA Youth Media 2006 pentru cărțile și filmele de top, dedicate copiilor și tinerilor.

Un punct cheie al acestei întâlniri l-a constituit prezentarea programului președintelui ALA, Michael Gorman, intitulat “Viitorul profesiei noastre”, care își propune să studieze sistemele educaționale biblioteconomice din SUA. A fost subliniat rolul indispensabil al bibliotecarilor în educarea oamenilor și de aici nevoia de perfecționare permanentă. Gorman a adăugat că bibliotecarii trebuie să se implice în instruirea tinerilor bibliotecari, asigurând, astfel, continuitatea profesiei în viitor.

A fost invitat să-și expună punctul de vedere în această privință,

⁵ Un exemplu edificator al implicării acestora este campania pentru promovarea culturii informaționale „Nu plagiaturii@bibliotecii tale”, derulată anul trecut de către Biblioteca Publică de Drept din Chișinău.

românul Andrei Codrescu, cunoscut scriitor, editor al jurnalului literar *Exquisite Corpse*, profesor de limba engleză la Universitatea de Stat din Louisiana. Acesta a vorbit despre importanța bibliotecilor nu doar ca deținătoare de cărți, ci și centre culturale, gazde ale acelor evenimente ce inspiră oamenii să devină creatori de cultură. El a ținut să mulțumească bibliotecarilor pentru că “păstrează vie flacăra setei de cunoaștere” și a descris cum este să crești într-o societate în care există cărți interzise, făcând referire la tinerețea sa petrecută în

România.⁶

În cadrul acestei întâlniri, Michael Gorman, a precizat că ALA va organiza Conferința anuală 2006 în New Orleans, orașul mult încercat de uraganul Katrina, amintind de programul ”Adoptați o bibliotecă” pentru ajutorarea bibliotecilor devastate în acele cumplite evenimente.

Într-adevăr, în perioada 22 – 28 iunie 2006 a avut loc Conferința anuală, dedicată importanței lecturii și a educației, în special pentru comunitățile ce se confruntă cu situații de criză.

Asociația Bibliotecilor Americane, prin varietatea de programe derulate, prin interesul continuu pentru dezvoltarea profesiei de bibliotecar și intensificarea utilizării resurselor de bibliotecă la orice nivel al comunităților deservite, constituie un etalon pentru asociațiile de bibliotecari din toată lumea.

Un proces de lungă durată : fuziunea LA – IIS

Library Association (LA), Asociația bibliotecarilor britanici, fondată doar la un an după înființarea ALA, a pledat, întotdeauna, pentru o rețea de biblioteci eficiente, capabile să satisfacă nevoile utilizatorilor,

⁶ Summey, Terri. Codrescu ponders questions for Libraries' Future. În : ALA Cognotes, ian. 2006, p. 4

⁷ Vezi <http://www.la-hq.org.uk>

considerându-le „fundamentale pentru o democrație, cultură, civilizație și economie înfloritoare”.⁷

Această asociație încurajează serviciile de bibliotecă de calitate și dezvoltarea profesională individuală a membrilor săi, în prezent, într-un număr de aproape 26.000, atât din Marea Britanie, cât și din străinătate. De asemenea, sunt înscrise 700 de instituții din toată lumea.

Încă de la începutul anilor '90, în politica asociației s-a manifestat o tendință constantă de unificare cu alte organizații, în vederea creării unei instituții mult mai puternice, care să reprezinte drepturile comunității bibliotecarilor.

Numele a două instituții apar de-a lungul timpului, cu precădere, ca fiind cele mai interesate de realizarea unei posibile fuziuni. Prin urmare, s-au purtat tratative cu ASLIB (Asociația pentru Managementul Informației) și IIS (Institutul de Științe ale Informării), dorindu-se aducerea sub aceeași egidă a specialiștilor științelor informării, managementului informației și biblioteconomiei.

Institutul de Științe ale Informării a fost înființat în anul 1958, pentru a promova și menține un nivel ridicat al activităților de informare și cercetare științifică. Asemenea Asociației bibliotecarilor britanici, acesta reprezintă un for superior care elaborează și reglementează standardele ocupaționale, bunele practici și calificările necesare personalului implicat în informarea documentară.

Ambele instituții organizează cursuri, conferințe, au activitate publicistică, sunt structurate pe diverse grupuri, membrii lor sunt angrenați în asigurarea serviciilor de informare. Datorită intereselor comune a existat o cooperare permanentă a acestora, iar negocierile lor, spre deosebire de cele eșuate cu ASLIB, au condus, în timp, la ideea clară a nevoii formării unei singure organizații unitare, care să reprezinte mai bine rolul profesioniștilor informației în societatea cunoașterii.

Fuziunea nu a fost privită cu ochi buni, de la început, mai ales de către bibliotecari, ce aveau rezerve serioase în a renunța la numele „bătrânei” lor asociații. Fiecare dintre membrii celor două instituții și-au exprimat, însă, prin vot opțiunea, deliberându-se începerea procesului de unificare.

Prin urmare, la 1 aprilie 2002, a luat naștere organizația denumită CILIP (Chartered Institution of Library and Information Professionals), ce înglobează Asociația bibliotecarilor britanici (LA) și Institutul de Științe ale Informării (IIS). În prezent, aceasta include 23.000 de membri individuali,
8 Vezi <http://www.cilip.org.uk/aboutcilip>

ce provin din diferite sectoare de activitate, cum ar fi domeniul afacerilor, industriei, științei și tehnologiei, învățământului, administrației centrale și locale și, nu în ultimul rând, din biblioteci naționale și publice.⁸ Sunt acceptați toți cei care lucrează în servicii de bibliotecă, informare și documentare.

Asociația și-a propus să joace un rol determinant în dezvoltarea profesională a tuturor membrilor săi, susținându-i de-a lungul carierei, oferindu-le oportunitatea de a-și perfecționa continuu aptitudinile. Specialiștii în biblioteconomie și știința informării devin, astfel, elementele cheie în managementul informațional.

CILIP derulează, anual, și un program de premiere a acestora. Premiile

scot în evidență calitățile profesiei și sunt dintre cele mai diverse : pentru personalul auxiliar implicat în administrarea bibliotecilor; pentru cei care promovează, prin intermediul serviciilor biblioteconomice și de informare, diversitatea, accesul tuturor persoanelor la informație; pentru acei membri care acordă importanță deplină dezvoltării lor profesionale continue; pentru obținerea de rezultate remarcabile în informarea documentară – premiul Jason Farradane, intitulat astfel după numele fondatorului Institutului de Științe ale Informării (IIS).

De asemenea, sunt recunoscute meritele deosebite ale celor implicați în serviciile de referințe bibliografice, în marketingul de bibliotecă, dar și ale bibliotecarilor și bibliotecilor care prin activitățile lor reușesc să schimbe pozitiv viețile utilizatorilor, în anul 2006 acest premiu fiind obținut de o bibliotecă pentru tineri, din Edinburgh, ce a redus grație programelor educative desfășurate, delincvența juvenilă din acea zonă.

CILIP reprezintă cea mai importantă asociație britanică, ea acoperind toate categoriile de profesioniști, dar și subiectele de interes ale domeniului, prin cele 28 de grupuri de lucru dedicate, de pildă, catalogării și indexării, bibliotecilor medicale, guvernamentale, celor din cadrul închisorilor, istoriei bibliotecilor și a informării, cărților rare și colecțiilor

9 Gabel, Gernot U. Grand-Bretagne : la Library Association cede la place au CILIP. În : Bulletin des Bibliothèques de France, 2003, nr. 2, p. 17

speciale de documente.

Membrii se pot informa, în permanență, asupra problemelor de actualitate, din paginile publicațiilor asociației. Editura vechii Asociații a bibliotecarilor britanici (LA Publishing) a devenit după fuziunea din anul 2002, Facet Publishing, aluzie la schema clasificării fațetate.⁹

Ea este una dintre cele mai mari edituri în domeniul biblioteconomiei și științei informării, din lume, cu foarte multe cărți de gen publicate și o serie de publicații periodice, cum ar fi Journal of Information Science, Journal of Librarianship and Information Science, Library and Information Science Abstracts (LISA), Update. Aceasta din urmă este revista, cu apariție lunară, care a înlocuit LA Record, a fostei asociații, și Inform, buletinul Institutului de Științe ale Informării.

Prin urmare, Chartered Institution of Library and Information Professionals este mai puternică decât oricând în apărarea drepturilor sistemelor info-documentare, îmbinând tradiția, păstrarea standardelor de calitate în servicii, cu inovația, dezvoltarea continuă a domeniului și a profesiei de specialist în biblioteconomie și știința informării, obiective stabilite în planul de activitate elaborat pentru perioada 2006 – 2009.

*

* *

În România, urmând exemplul celorlalte domenii de interes, și biblioteconomia trebuie să facă obiectul unei schimbări în privința consolidării relațiilor profesionale dintre specialiști și prin adoptarea unei mai mari deschideri față de utilizatori. Aceasta se poate materializa prin asocierea tuturor bibliotecarilor români sub cupola unei organizații unitare, care să reprezinte cu mai multă determinare interesele comune și să contribuie la dezvoltarea acestei profesii nobile.

Prin urmare, a fost elaborat un proiect de statut al ABR, conform căruia asociația va cuprinde filiale teritoriale județene, diviziuni specializate pe tip de bibliotecă - naționale, publice, universitare, specializate, școlare – fiecare membru urmând să opteze pentru una dintre acestea, precum și secțiuni profesionale, dedicate anumitor activități biblioteconomice.

Astfel, premisele unificării fiind create, nu putem decât să avem speranța că viitorul acestui domeniu, în România, va fi la fel de bine reprezentat ca peste hotare, iar bibliotecile noastre vor fi privite la justa lor valoare.

Andreea Rășboiu

Conferința Națională A.N.B.P.R. – Galați 8-10 noiembrie 2006

În perioada 8-10 noiembrie 2006, la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” din Galați, a avut loc Conferința Națională a Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România cu tema „Managementul resurselor tehnologice în biblioteca hibridă”.

Din partea Bibliotecii Naționale și a Asociației noastre au participat, ca invitați: Maria Răducu, director general B.N.R., Tabita Chiriță, șef serviciu Dezvoltare-Cercetare, Luminița Gruia, șef serviciu Informatizare și Doina Stănescu, președinte ABBNR.

Colegii noștri din bibliotecile județene au prezentat interesante și documentate comunicări (Liviu-Iulian Dediu - Biblioteca „V.A. Urechia” Galați: „Biblioteca hibridă – studiu de caz”; Adriana Kiraly - Biblioteca „O.Goga” Cluj: „Construcția de biblioteci în viziune europeană”; Onuc Nemeș Vintilă - Biblioteca „Astra” Sibiu: „Programul de educație a adulților „Lectură. Cultură. Natură”; Elena Leonte - Biblioteca „Gh. Asachi” Iași: „Programul național de susținere a bibliotecilor nou înființate”; Sorina Stanca - Biblioteca „O.Goga” Cluj: „Utilizarea tehnologiei RFID în premieră în bibliotecile din România”). Au captat auditoriul: BooksUnlimited cu „Propunere pentru realizarea unui consorțiu de biblioteci în scopul achiziționării unui abonament la Oxford Journals”; SIVCO România cu „eLearning: soluții pentru biblioteci”; IME România cu „TinRead Revolution funcționalitate și noi tehnologii”,

iar Editura RAO a prezentat un bilanț al colaborării sale cu bibliotecile publice în, de-acum obișnuita, întâlnire anuală. Prezentările, demonstrațiile și dezbaterile au contribuit la o mai bună înțelegere de către bibliotecari a rolului tehnologiei informaționale în biblioteca modernă și a importanței managementului acestor resurse.

Doina Stănescu

Comisia Națională a Bibliotecilor

Comisia Națională a Bibliotecilor (CNB) este autoritatea științifică națională pentru bibliotecile de drept public și este coordonată de Ministerul Culturii și Cultelor și de Ministerul Educației și Cercetării. Este înființată în baza Legii Bibliotecilor nr. 334/2002, cu modificările și completările ulterioare, prin Ordin comun al Ministerului Culturii și Cultelor și Ministerului Educației și Cercetării.

Comisia este formată dintr-un număr de 23 membri care reprezintă:

- Ministerul Culturii și Cultelor - 6 membri;
- Ministerul Educației și Cercetării - 6 membri;
- Academia Română - 2 membri;
- Asociațiile profesionale de profil – 5 membri;
- Ministerul Administrației și Internelor – 1 membru;
- Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației – 1 membru;
- Bibliotecile eclesiastice – 2 membri, desemnați de Patriarhia Română.

Comisia are următoarele atribuții:

- a) elaborează strategii și programe pentru sistemul național de biblioteci, pe care le supune spre aprobare, prin ordin comun, ministrului educației și cercetării și ministrului culturii și cultelor;
- b) coordonează activitatea de informare și documentare din sistemul național de biblioteci, elaborează programe și metodologii privind informatizarea sistemului național de biblioteci;
- c) propune programe de cercetare în domeniul biblioteconomiei, istoriei cărții și științelor informării, pe care le transmite spre analiză Ministerului Culturii și Cultelor, Ministerului Educației și Cercetării, Academiei Române, precum și altor autorități sau instituții publice interesate;
- d) elaborează și propune metodologiile, normele, normativele și reglementările din domeniul protejării bunurilor culturale de patrimoniu din biblioteci, pe care le înaintează Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor;
- e) elaborează, în conformitate cu standardele europene, standarde

- privitoare la suprafața minimă a bibliotecilor finanțate din fonduri publice, care se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului culturii și cultelor;
- f) elaborează criteriile specifice de selecție și promovare a personalului pentru ocuparea funcțiilor de conducere și de specialitate din biblioteci, care se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului culturii și cultelor;
 - g) elaborează norme-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor finanțate de autoritățile administrației publice locale, precum și a bibliotecilor de drept privat cu acces public, care se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului culturii și cultelor;
 - h) propune Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Culturii și Cultelor și autorităților finanțatoare cursuri de formare inițială și de formare continuă în domeniile specifice biblioteconomiei și științei informării;
 - i) elaborează metodologia de organizare a inspecției în biblioteci, cu scopul de a stabili nivelul de dezvoltare a bibliotecilor în raport cu strategiile și standardele naționale, de a propune soluții de impulsione a dezvoltării și de a sprijini procesul decizional de la nivelul administrației centrale și locale; metodologia se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului culturii și cultelor;
 - j) elaborează raportul anual privind starea sistemului național de biblioteci, pe baza rapoartelor statistice primite de la unitățile de profil din teritoriu;
 - k) acordă aviz de specialitate persoanelor fizice sau juridice române ori străine care înființează sau finanțează biblioteci publice de drept privat pe teritoriul României, conform legilor în vigoare și în baza deciziei de autorizare emise de Ministerul Culturii și Cultelor sau, după caz, de Ministerul Educației și Cercetării.

CNB este structurată în 6 subcomisii după cum urmează:

1. Subcomisia de strategii, programe, proiecte pentru activități de bibliotecă și formare profesională
2. Subcomisia pentru elaborarea reglementărilor din domeniul protejării bunurilor culturale de patrimoniu din biblioteci
3. Subcomisia pentru elaborarea criteriilor specifice de selecție, promovare și evaluare a personalului din biblioteci, de elaborare a

metodologiei organizării inspecției în biblioteci

4. Subcomisia de statistică de bibliotecă

5. Subcomisia pentru legislație și elaborarea de regulamente, norme și standarde

În luna octombrie a anului 2006 a avut loc prima întrunire a comisiei în actuala componență. Cu această ocazie a fost aleasă președintă a CNB **Prof.dr.ing. Angela Repanovici**, director al Bibliotecii Universității Transilvania din Brașov.

Pentru mai multe informații referitoare la Comisia Națională a Bibliotecilor puteți accesa <http://but.unitbv.ro/CNB/CBN-NOU/organizare.htm>

Tabita Chiriță

Un utilizator mulțumit este cel mai bun suport publicitar!

În perioada 30 – 31 octombrie 2006, la sediul Bibliotecii Centrale Universitare București – Corpul Dacia a avut loc seminarul profesional cu tema „*Biblioteca publică – furnizor de servicii în societatea informației*”, organizat de Goethe Institut Bukarest și FABR (Federația Asociațiilor de Bibliotecari din România) Prin această manifestare dna Barbara Lison, director al Bibliotecii Municipale din Bremen (Germania) a dorit să contribuie la promovarea comportamentului bibliotecarilor și a specialiștilor din biblioteci orientat spre utilizatorii bibliotecilor.

Discuțiile în cadrul manifestării s-au axat pe:

- criteriile de standardizare în contactul cu utilizatorii;
- metodele cele mai bune de a contacta direct utilizatorul:
 1. stilul nonverbal: ecusoane, imaginea pozitivă prin stil/îmbrăcăminte, materiale de actualitate etc.
 2. stilul verbal: limbajul, expresii indezirabile, comportament la telefon, mod de a dialoga, limbaj electronic/scris.
- conflicte, reclamații, situații limită, propuneri pentru rezolvarea problemelor;
- comportamentul în cadrul serviciilor;
- serviabilitatea și amabilitatea calculată;
- instrumente și metode de cercetare a dorințelor clienților bibliotecii.

În concluzie, specialistul din bibliotecă trebuie să țină seama de utilizatori: dorințele utilizatorului sunt întotdeauna o prioritate a muncii bibliotecarului; cererile și nevoile utilizatorilor bibliotecii vor fi poziționate în centrul preocupărilor bibliotecarilor; specialistul din bibliotecă este competent și vine în întâmpinarea utilizatorilor cu multă atenție, amabilitate și seriozitate; orice angajat al bibliotecii reprezintă instituția, imaginea și succesul acesteia.

Dina Paladi

Conferința ELAG la București

Conferința anuală tradițională, a 30-a la număr, a ELAG (European Library Automation Group), care a avut loc la București (organizată de CIMEC cu ajutorul generos al BCU București și găzduită de BCU București), între 26 și 28 aprilie 2006, a reunit specialiști din țară și străinătate din domeniul informaticii bibliologice .

Tema Conferinței a fost “Noi instrumente și noi practici în biblioteci” (New tools and new library practices). Conform programului și prezentărilor, această manifestare a adus în spațiul profesional cele mai recente concepte de sisteme de biblioteci, aplicații ICT (Tehnologii de informare și comunicare) în biblioteci și instituții cu caracter cultural și a extins ideea de societate informațională europeană prin Biblioteca Digitală Europeană care este în dezvoltare.

În deschiderea lucrărilor conferinței, dl. Mircea Regneală (director al BCU București) și dna Paula Goosens (Președinte al ELAG) au susținut necesitatea și importanța acestui tip de întrunire în scopul dezvoltării domeniului bibliologic. Prezentările unor personalități importante ale domeniului atât din țară cât și străinătate s-au axat pe tematici, precum: *modele conceptuale : muzee și biblioteci* (Patrick Le Boeuf, BNF, Paris); *motoare de căutare* (Peter Noerr, MuseGlobal, Inc., Salt Lake City); *biblioteca 2.0* (Paul Miller, Talis, Birmingham); *KB și tendințele pentru Web 2.0* (Theo van Veen, KB, Haga); *Depozitul național al patrimoniului cultural olandez* (Caroline Van Wijk, KB, Haga); *Sinteza depozitelor digitale europene* (Juha Hakala, NLF, Helsinki); *Biblioteca digitală*

europeană (Lucien Scotti, BNF, Paris); *Standarde pentru schemele de organizare a cunoștințelor diseminate prin rețea* (Ron Davies, Bruxelles); *Sinteză asupra produselor comerciale și arhivării electronice pe termen lung* (Johan van Halm, JvH Information Consultancy, Amersfoort); *Crearea unui mediu internațional pentru cercetarea în biblioteci* (Adolf Knoll, NL Czech Republic, Prague); *Catalogarea patrimoniului cultural român sau o altă schemă a moștenirii culturale* (Dan Matei, CIMEC, București); *Sistemul bibliotecilor centrale universitare și catalogul național partajat al bibliotecilor universitare din România* (Voichița Dragomir, BCU, București); *Portalul bibliotecilor din România* (Liviu-Iulian Dediu, BJ Galați).

Manifestarea, deosebit de interesantă din punctul de vedere al schimbului de experiență între specialiștii români și cei din străinătate, a cuprins și opt ateliere de lucru, organizate pe domenii de interes:

- 1. Biblioteca digitală europeană.** Obiectivul acestui atelier a urmărit stimularea discuțiilor asupra celor mai importante aspecte cu caracter tehnic referitoare la bibliotecile digitale și felul în care acestea vor influența implementarea proiectului EDL (European Digital Library) în contextul Inițiativei „2010 – o societate informațională europeană pentru creștere și dezvoltare”.
- 2. Registrul european de metadate.** Discuții privind necesitatea unui registru de metadate: o aplicație care să asigure servicii bazate pe informații despre vocabulare de metadate, definirea termenilor care compun aceste vocabulare și conexiunile dintre termeni. Posibilitatea elaborării unor standarde specializate de metadate utilizate în scopul descrierii resurselor digitale accesibile prin intermediul unui portal european.
- 3. Depozite de instituții**
- 4. Google, Amazon și OPAC.** Prezentarea site-urilor în scopul furnizării electronice a documentelor la nivel național și internațional, ținând cont și de așteptările utilizatorilor finali și modul în care aceștia percep sursele multiple (motoare de căutare și librării online). Se pune întrebarea: Cât de multe date pot fi înmagazinate pentru a asigura relevanța informațiilor și în ce măsură există un control asupra calității datelor?
- 5. Comunicarea documentelor.** S-au discutat elementele necesare creării unui cadru internațional de lucru pentru comunicarea documentelor către utilizatorii finali. În ce măsură bibliotecile, ca grup, oferă un serviciu care susține utilizatorii și nevoile acestora în

obținerea informațiilor dorite printr-o interfață cât mai agreabilă și facilă.

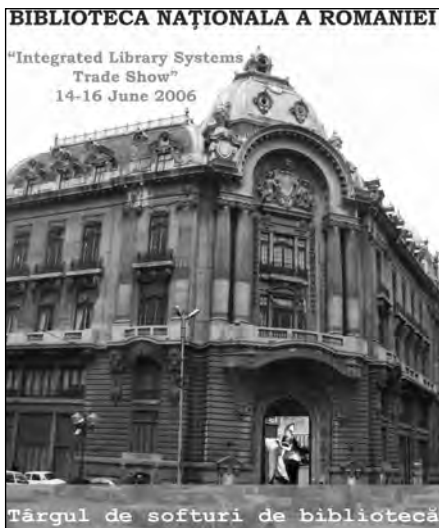
6. **Principiile învățământului la distanță.** Care sunt provocările aduse de obiectivele acestui tip de învățământ asupra bibliotecilor și infrastructurilor lor tehnice? Ce ar trebui să conțină gama de produse destinate învățământului la distanță? Ce tipuri de servicii IT trebuie să ofere bibliotecile în vederea susținerii acestui învățământ? Putem vorbi în viitor de integrarea sistemelor de învățare în cadrul sistemelor de biblioteci?
7. **Programe IT pentru biblioteci.** Identificarea și definiția profilurilor și competențelor IT necesare în biblioteci și centrele de informare. Elaborarea unui set de activități care ar putea acționa asupra acestor competențe pe termen scurt. Curricula IT este comună ariei umaniste, dar poate include, de asemenea, și nevoile specifice ale altor comunități
8. **Acces deschis.**

**Dina Paladi
Nicoleta Rahme**

Târgul de soft-uri la Biblioteca Națională a României

Biblioteca Națională a României a organizat în perioada **14-16 iunie 2006**, la sediul central din strada Ion Ghica, nr. 4, Sala Rotondă, evenimentul **Integrated Library System Trade Show**, la care au fost prezentate câteva sisteme integrate de bibliotecă cunoscute și cu o largă răspândire în biblioteci: **Aleph 500 produs de firma Ex Libris, Horizon 8.0 produs de firma SirsiDynix, Extensity produs de firma Infor (fostă Geac).**

În prima zi a întâlnirii, în data de 14 iunie 2006, domnul Johan Van

Halm, director al firmei de consultanță **JvH Information Consultancy**, a făcut o prezentare amplă a cerințelor funcționale majore ale unui soft adecvat unei biblioteci naționale moderne și a modului de derulare a procesului de analiză, achiziție și implementare a unui nou soft de bibliotecă. În linii mari, etapele unui proiect automatizat de sistem integrat de bibliotecă sunt:

- **PLANIFICARE**
 - descrierea bibliotecii
 - cerințele operaționale
 - procedeul adoptat
 - cererea de oferte
- **PREGĂTIREA PENTRU IMPLEMENTARE**
 - planificarea resurselor umane
 - infrastructura tehnică
 - retroconversia
 - fluxul de lucru
- **PROCESUL DE SELECȚIE ȘI ACHIZIȚIE**
- **INSTALAREA**
- **ACCEPTANȚA FINALĂ**

CERINȚELE OPERAȚIONALE ȘI PROCESUL DE SELECȚIE

Sumarul procesului de selecție

- analiza nevoilor și a operațiunilor curente
- stabilirea obiectivelor
- pregătirea cerințelor operaționale
- colectarea informațiilor
- evaluarea opțiunilor
- solicitarea ofertelor de licitație de la furnizorii selecțai
- evaluarea ofertelor de licitație
- alegerea sistemului / software
- negocierea cu furnizorul în scopul semnării contractului

Criteriile pentru selectarea software-ului:

- originea/autorul produsului
- furnizorul
- durata de funcționare și istoria produsului, inclusiv numărul și exactitatea de versiuni actualizate
- suport

- întreținere
- considerații tehnice (compatibilitatea o/s, platforme hardware, lățimea de bandă a internet-ului)
- simplitatea utilizării/interfața prietenoasă cu utilizatorul
- interfață și integrare
- calea de acces
- costuri

Acestea ar trebui completate de alte criterii funcționale care reflectă cerințele operaționale și fluxul de lucru.

IMPLEMENTAREA

- training
- instalarea sistemului hardware
- furnizarea software-ului și a documentației
- demararea sistemului
- testele pentru acceptanță
- acceptanța sistemului, autorizația pentru efectuarea ultimei plăți

Fiecare soft de bibliotecă a fost prezentat în amănunt, pe module, cu demonstrații concrete ale modului de lucru în sistem. Publicul, format din bibliotecari din Biblioteca Națională a României și de la alte biblioteci din țară, a pus întrebări și a primit răspunsuri detaliate.

Tîrgul de softuri a fost un eveniment important la care bibliotecarii au avut ocazia să cunoască de-a lungul celor trei zile alte softuri de bibliotecă folosite în prezent în lume, oferind, de asemenea, producătorilor din domeniu, posibilitatea de a-și prezenta produsele.

Luminița Gruia

Curs de formare a formatorilor Rameau

În perioada 16 – 20 octombrie 2006, Biblioteca Națională a României în colaborare cu Asociația Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României și Ministerul Culturii și Cultelor a organizat cursul de *Formare a formatorilor RAMEAU* – acțiune înscrisă în etapele de desfășurare a Proiectului RAMEAU coordonat de Biblioteca Națională a României .

ABBNR a sprijinit logistic și financiar această acțiune.

Cursul a fost susținut de doi reprezentanți ai Centrului Național RAMEAU , din cadrul Bibliotecii Naționale a Franței- dna Claudine Quillivic care coordonează activitatea de indexare RAMEAU la nivelul Bibliotecii Naționale a Franței și răspunde de coerența catalogului din punct de vedere al indexării și de domnul Pierre Pouliquen –membru al colectivului RAMEAU care coordonează activitatea de indexare la nivelul bibliotecilor integrate în rețeaua RAMEAU din Franța.

Cursul s-a bucurat de participarea a 37 de bibliotecari reprezentând 11 biblioteci din țară : Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași, Biblioteca Centrală a Universității Transilvania din Brașov, Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” din Galați, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București, Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj, Biblioteca Universității Politehnice București, Biblioteca Metropolitană București, Biblioteca Județeană „I.N.Roman” din Constanța, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj, Biblioteca Națională a României. La acest curs a participat și un reprezentant al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, bibliotecă de asemeni implicată în traducerea și adaptarea tezaurului RAMEAU.

Punctele de interes major ale cursului au fost familiarizarea cu operația de indexare tip Rameau și cu elementele de organizare și funcționare unei rețele RAMEAU .

Participanții - viitorii formatori RAMEAU din rețeaua de biblioteci din România - au manifestat un interes susținut pe tot parcursul desfășurării cursului, interes motivat de urgența creării unui fișier de autoritate de vedete de subiect structurat, bazat pe norme și reguli clar definite.

După încheierea cursului, cei doi formatori francezi au vizitat, în cadrul unei scurte excursii de documentare, filiala Bathyanem din Alba Iulia a Bibliotecii Naționale . Specialiștii francezi au fost viu impresionați de comorile aflate în patrimoniul filialei, prezentate într-o manieră extrem de incitantă, de un bibliotecar cu o ținută profesională remarcabilă - doamna Ileana Dârja.

Mulțumim pe această cale tuturor factorilor implicați în asigurarea bunei desfășurări a cursului, cu precădere Ministerului Culturii și Cultelor și Editurii Video, domnului director, Laurențiu Damian.

Denise Rotaru

Sesiunea națională de conservare-restaurare Octombrie 2006

Micul oraș de provincie Vălenii de Munte a fost gazda unui eveniment cultural-științific deosebit. Este vorba de **Sesiunea Națională de Conservare-Restaurare**, manifestare ce a avut loc între 11 – 13 octombrie 2006.

Această reuniune de înaltă ținută profesională, desfășurată cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor, s-a bucurat de prezența domnului dr. Virgil Nițulescu, secretar de stat la Ministerul Culturii, dar și a oficialităților locale: ing. Corneliu Popescu, prefectul județului Prahova, ing. Florin Anghel, președintele Consiliului județean, ec. Stelian Manolescu, primarul orașului Vălenii de Munte. Sufletul acestei întruniri a fost profesorul Constantin Stere, directorul Direcției județene pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național.

Lucrările s-au desfășurat, pe parcursul celor trei zile, în plen și pe ateliere, realizându-se, astfel, un important schimb de idei și experiență profesională.

Bucureștiul a fost reprezentat de Muzeul de Artă al României, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, Muzeul Militar Național și, nu în ultimul rând, Biblioteca Națională a României.

Lucrarea prezentată de biblioteca noastră, „Cartea în pictura italiană a sec. XIV-XIX”, a suscitât un real interes printre participanți. Timp de șase secole cartea a fost reprezentată de maeștrii picturii italiene în toate formele ei, de la cele „primare”, cum ar fi volumul sau cea pliată (sub formă de burduf de acordeon), la cele complexe, cu legături în piele și ornamente metalice.

Conceptul de bibliotecă și sală de lectură a fost și el ilustrat de marii pictori. Subiectul, incitant și foarte amplu, și-a găsit locul în cadrul lucrărilor susținute în plen.

Munca de cercetare, împletită cu o practică îndelung exersată, a făcut ca temele comunicărilor să ne facă să regretăm că nu am putut asista la toate întrunirile, atât cele în plen, cât și cele pe ateliere din cauza desfășurării lor în paralel. Remarcabilă prezența Sibiului, prin restauratorii de la Muzeul Bruckenthal care ne-au impresionat, din nou, cu modul de expunere a experienței profesionale.

În programul Sesiunii au fost înscrise și vizite la mănăstiri din zonă. Cu această ocazie, am înțeles ce înseamnă restaurare dincolo de pereții laboratorului. Este cazul mănăstirii Cheia care se află în plin proces de restaurare a pereților exteriori, dar și al mănăstirii Suzana unde se caută soluții pentru salvarea unor obiecte vechi expuse în două mici încăperi ale acesteia. Tot la această mănăstire am întâlnit un mic fond de carte veche bisericească care necesită intervenții urgente de restaurare, domnul Constantin Stere făcând apel la ajutorul restauratorilor prezenți pentru rezolvarea acestei situații.

Conservatorii și restauratorii din România au meritul de a salva mărturiile trecerii ființei românești prin această lume, dar nu se bucură decât arareori de sprijin financiar adecvat. În fiecare an, cu mijloace modeste, dar cu mult suflet, provincia dă o lecție Bucureștiului, organizând sesiuni de conservare și restaurare. Este meritoriu efortul micilor orașe de provincie care ne reunesc an de an, oferindu-ne prilejul de a împărtăși din experiența noastră colegilor și a acumula în egală măsură de la ei.

Gabriela Pisică

Bibliotecile și cărturarii lor – Constantin Mălinaș

În data de 9 august 2006, Casa de Cultură a Municipiului Oradea a organizat, în cadrul programului *Pro meritis* (lansat din 2005), evenimentul cu titlul ***Conf.univ.dr. Constantin Nicolae Mălinaș, om al cărții și al bibliotecii.***

Au participat numeroși bibliotecari, scriitori, ziariști, oameni de cultură din Oradea, Timișoara și București. Ministerul Culturii și Cultelor a fost reprezentat de doamna consilier Victoria Stoian care a dat citire unui mesaj din partea domnului secretar de stat Ioan Onisei. Domnului Constantin Mălinaș – până de curând director al Bibliotecii Județene Bihor – i-a fost înmănată, cu acest prilej, diploma *Pro meritis*.

Născut în 21 mai 1943 la Buzău, din părinții Dumitru și Maria-Laura, refugiați din Bihor, Constantin Mălinaș, cunoscut și apreciat expert în carte veche și manuscrise, și-a început cariera de bibliotecar în anul 1963, la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca. Din 1979, a lucrat la Biblioteca Județeană „Gh. Sincai” Bihor – Oradea. A fost un dedicat director al acestei instituții din 1996 și până în 12 iunie 2006, când s-a pensionat.

Este absolvent al Facultății de Litere – Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (1966) și a obținut titlul de doctor în filologie în 2001, la aceeași prestigioasă universitate, cu teza: *Viața și opera filologică a lui Ioan Corneli (1762-1848)*. A obținut titlul de lector universitar în anul 1996 și de conferențiar universitar în 2002, la Universitatea din Oradea – domeniul bibliologie.

Constantin Mălinaș a publicat peste 50 de studii, 300 de articole și 100 de poezii în reviste din țară (Oradea, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara și București) și din străinătate (Serbia, Australia, Ungaria, Cernăuți-Odesa, Stuttgart etc.). Este colaborator al **Revistei Bibliotecii Naționale a României** și a participat la multe dintre evenimentele culturale și profesionale organizate de BNR de-a lungul timpului.

Letiția Constantin

A XVII-a Conferință Națională a Asociației bibliotecarilor din învățământ România (ABIR)

În perioada 20-22 septembrie a avut loc la Timișoara a XVII-a Conferință a ABIR. Conferința a avut ca temă *Situația bibliotecilor din învățământ în pragul aderării României la Uniunea Europeană*, gazdă fiind Universitatea de Vest din Timișoara .

În deschiderea conferinței s-a prezentat raportul Consiliului de conducere și raportul Comisiei de cenzori. S-a pus problema înființării Asociației bibliotecarilor din România, asociație care își propune să reunească Biblioteca Națională a României, bibliotecile universitare, bibliotecile publice și bibliotecile școlare. Se dorește a fi un organ descentralizat, cu un buget comun care să-și desfășoare activitatea atât în reuniuni proprii, pe secțiuni, cât și în reuniuni comune și, de asemenea, se dorește a fi o asociație de elită .

Domnul Vasile Țâra, director general al BCU Timișoara, a prezentat lucrarea *Starea bibliotecilor din învățământ în pragul aderării României la Uniunea Europeană*. Această lucrare este o sinteză a rapoartelor privind starea bibliotecilor școlare și universitare, elaborată și prezentată în cadrul Consiliului Național al Bibliotecilor din Învățământ, în anul 2005.

Au fost analizate și evaluate situația bibliotecilor din învățământ, evoluția acestora și propunerile privind strategia la nivel național pe anii 2003-2007.

Au fost evidențiați pașii importanți făcuți în ultima perioadă de mai multe biblioteci universitare care au primit bani pentru finalizarea unor lucrări destinate construirii unor sedii noi sau a reparării sediilor vechi.

Doamna Doina Banciu a vorbit despre portal la nivel național *ROLiNeST* (Romanian library network science and technology). Acesta este un sistem unitar de regăsire a informației digitale. Parteneri în acest proiect sunt: Universitatea Politehnica București și Institutul Național de Informare Documentară. Beneficiari sunt: Bibliotecile centrale universitare, Biblioteca Universității Politehnice. Rolinest este și un portal pentru realizarea catalogului colectiv virtual între marile universități.

Un alt subiect abordat a fost prezentarea bazelor de date EBSCO (Romdidact) și tendințele în achiziția de resurse documentare prezentate de Books Unlimited.

Au avut loc de asemenea lansări de carte.

Constanța Dumitărășconiu - *Repertoriul lucrărilor elaborate de biblioteci din România Vol. 1*.

Lucrări elaborate de bibliotecile publice

Angela Marcu - *Noi tendințe în serviciile de referință din biblioteci*

Ian C. McIlwaine - *Clasificare Zecimală Universală* (tradusă de Victoria Frâncu BCU București)

Tot în plenul ședinței doamna Tabita Chiriță de la Biblioteca Națională a României a prezentat stadiul și perspectivele proiectului RAMEAU.

La finalul ședinței în plen, ABIR nu și-a uitat premianții cărora le-a acordat premii în bani și diplome.

Au urmat lucrările pe secțiuni.

Secțiunea Legislație și perfecționare profesională

A luat cuvântul doamna Luminița Miron care a vorbit despre legea

bibliotecilor, transformarea unor posturi, cursuri de perfecționare profesională. Doamna Elena Chiaburu de la Biblioteca Facultății de economie și administrarea afacerilor Iași a făcut o prezentare a bibliotecii: oferă acces publicului la baza de date Infotrac Custom Journals (biblioteca are abonament la această bază de date), biblioteca are 240 locuri în sălile de lectură, deține 18000 de volume (cărți și seriale), 109 calculatoare, 2 copiatoare, un server de e-mail, supraveghere video, 800 de cititori pe sezon, acces liber la raft, dețin publicațiile pe ultimii 5 ani. În încheiere, domnișoara Crista Filip a vorbit despre oportunitățile de finanțare pentru biblioteci din fondurile U.E., programe comunitare. Aceste programe se realizează în cooperare. Candidatura se depune pe bază de proiecte și de cofinanțare. Programele sunt Socrates II, Leonardo Da Vinci, Tineret, iar subprogramele sunt Comenius, Erasmus, Gruntvig . Read me este un program pilot. Pentru mai multe detalii o puteți contacta pe adresa cristafilip@gmail.com

Secțiunea Referințe

Doamna Mariana Ianuș de la Biblioteca Universității Dunărea de Jos Galați a prezentat proiectul REM-RO Referințe prin e-mail. S-a discutat despre formularul tip, despre bibliotecile partenere. Site-ul este încă în construcție. Se dorește o popularizare a site-lui, construirea unei baze de date a cererilor de referințe cu acces al utilizatorilor și al bibliotecarilor, traducerea în engleză și franceză a site-lui, introducerea proiectului în programul de informatizare a bibliotecilor, înființarea unor protocoale de răspuns prin rotație a fiecărei biblioteci participante la proiect. S-au amintit două site-uri de referințe: Ask a librarian și Google answer. A urmat o prezentare făcută de către domnișoara Gina Ionescu - BCU București - despre Competența informațională-condiție și premisă a integrării în U.E.

Secțiunea Achiziții

Doamna Anca Popa de la Prior Books - firmă importatoare și distribuitoare de carte străină, de 12 ani pe piața editorială. -, a prezentat Enciclopedia Universalis apărută în 28 volume și Encyclopaedia Britannica apărută în 32 volume, Brookhouse în 30 volume

S-au purtat discuții pe baza legii achizițiilor. A urmat o prezentare făcută de editura Saeculum Verlag, - cărți nou apărute.

Secțiunea Comunicarea colecțiilor și împrumut interbibliotecar

S-a discutat despre politica de achiziții, spațiile de depozitare,

perfecționarea continuă a cadrelor didactice, despre relația directă cu utilizatorii, acțiunile de educare a publicului în utilizarea serviciilor, campanii de protejare și popularizare a patrimoniului, existența unor tonete de colectare asugestiilor pentru titlurile solicitate prin împrumut.

Doamna Simona Antonescu a făcut o prezentare cu tema: *De la alfabetizare la literație*, amintind de câteva programe din SUA : (Reading is fundamental, YMCA Canada, Orașele lectură - promovarea lecturii).

Secțiunea Catalogare-Clasificare-Indexare

În cadrul acestei secțiuni s-au prezentat 3 lucrări:

- Odilia Ciunta - *Puncte de vedere în utilizarea câmpurilor de subiecte în ROLiNeST* (Romanian Library Network Science & Technology)
- Romana Toroczky – *Alocarea subiectului la monografii din domeniile geografie, științe biografice și istorie*
- Lia Vighi – *Cui aparțin marii scriitori: țării de origine sau țării de adopție? Aspecte controversate în indexarea cărților de literatură.*

Primele două lucrări au fost analize comparative realizate pe catalogul ROLiNeST privind utilizarea câmpurilor MARC de către bibliotecile participante la acest catalog.

Ultima lucrare s-a axat tot pe un studiu comparativ realizat de bibliotecile participante la catalogul ROLiNeST, privind stabilirea subiectului cărții în funcție de stabilirea apartenenței scriitorului la țara de origine sau cea de adopție.

S-a subliniat în câteva rânduri necesitatea existenței unui tezaur românesc de autoritate pe subiecte și a unui ghid de indexare.

Cu această ocazie Biblioteca Națională a României – prin doamna Tabita Chiriță, manager proiect RAMEAU, a stabilit termenele până la care va apărea în format tipărit atât Ghidul de indexare – în cursul anului 2007, cât și tezaurul românesc de autoritate pe subiecte – sfârșitul anului 2008.

Secțiunea Informatizare

A fost de departe secțiunea care a suscitat cea mai mare atenție. La această secțiune au participat peste 100 de bibliotecari. Titlurile prezentate sunt:

- Valentina Ardelean. *Integrarea datelor de achiziție în programul ALEPH 500*
- Carla Suhaida. *Urmărirea publicațiilor seriale cu ajutorul sistemului ALEPH 500*

- Alina Muntyan. *ALEPH 500. Modulul Seriale*

- Delia Pârșan. *Avantajele utilizării modulului de circulație al programului ALEPH 500*

- Doina Ostafe. *ROLiNeST - realizări și perspective*

Toate aceste subiecte s-au axat pe soluțiile pe care le-a găsit BCU Timișoara în utilizarea softului integrat de bibliotecă ALEPH 500.

Aceste prezentări le găsiți pe Internet la adresa <http://www.bcut.ro/abir/conferinta.html>.

Conferința s-a încheiat cu o vizită la Biblioteca Universitară din Szeged (Ungaria).

Biblioteca Universitară din Szeged este o bibliotecă nou construită. Ridicarea și dotarea acestei clădiri a durat 4 ani.

Biblioteca are 1000 de locuri în sălile de lectură, 300 computere, dintre care cam 200 sunt pentru public, 130 de angajați. Orice informație doriți să aflați despre această bibliotecă o puteți găsi la adresa <http://www.bibl.u-szeged.hu/index-ang.html>

Concluzii:

1. Bibliotecarii de la BCU Timișoara s-au dovedit deosebit de profesioniști în abordarea temelor prezentate

2. Folosirea softului integrat de bibliotecă la întreaga lui capacitate este posibilă datorită faptului că bibliotecarii cunosc formatele standardizate (MARC)

Delia Chiru
Tabita Chiriță

Biblioteca Europei: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa

Principalul obiectiv al proiectului Biblioteca Europei (The European Library - TEL) a fost acela de a studia fezabilitatea și de a pune bazele unui nou serviciu Pan -European care să ofere, la final, acces la resursele documentare combinate ale bibliotecilor naționale din Europa. Proiectul a fost finanțat, parțial, de Comisia Europeană, fiind socotit o măsură suplimentară în aplicarea prevederilor din cadrul programului de cercetare pentru Tehnologia Societății Informaționale privind moștenirea culturală.

Partenerii acestui proiect, care s-a desfășurat pe parcursul a 36 de luni, au fost Conferința Bibliotecilor Naționale din Europa (CENL), bibliotecile naționale din Finlanda, Germania, Italia, Olanda, Portugalia, Slovenia, Elveția, Marea Britanie împreună cu Institutul Național Central de Catalogare (ICCU) din Italia.

Direcțiile de lucru pe care s-a axat proiectul au fost următoarele:

- cercetarea potențialului reprezentat de existența unui asemenea serviciu în negocierile cu editorii pentru furnizarea de resurse digitale în Europa

- ajungerea la un consens între bibliotecile naționale din Europa în ceea ce privește cerințele serviciului și crearea unui model de dezvoltare, administrare și finanțare a acestuia, acceptabile pentru toate bibliotecile

- dezvoltarea unor profile de metadate cu care bibliotecile naționale furnizoare de date au fost de acord să se conformeze și a unei structuri de metadate (metadata environment) care să permită evoluția acestor profile conform cerințelor

- testarea soluțiilor tehnice care să combine accesul prin intermediul unui portal către bibliotecile naționale care oferă deja acces la resursele lor respectând Z39.50 și un index centralizat, bazat pe XML, cu date provenite din bazele de date ale diferitelor biblioteci naționale

După încheierea acestei prime etape a proiectului, partenerii au ajuns la concluzia că se poate trece cu încredere la dezvoltarea unui serviciu operațional care să poarte numele Biblioteca Europei (The European Library -TEL).

Specificul serviciului TEL

Serviciul Biblioteca Europei este un portal care oferă acces integrat la resursele bibliotecilor naționale din Europa. Prin intermediul lui se pot face căutări libere atât pentru resurse digitale cât și non-digitale, putându-se accesa, gratuit sau contra cost, documente digitale. Pentru început serviciul nu are caracteristici multilingve extinse, dar bibliotecile participante sunt hotărâte să creeze interfețe multilingve, cu legături către servicii de traducere. Nu există, totuși, posibilitatea căutării multilingve integrate. Va exista un grup de lucru care va cerceta posibila dezvoltare a unui astfel de instrument de căutare multilingvă. Serviciul va crește atât prin colecțiile unor biblioteci deja participante care vor deveni disponibile, cât și prin fondurile puse la dispoziție de noii parteneri.

Ce este specific pentru serviciul TEL?

• Oferă acces unic la colecții diferite și permite căutări simultane în toate acestea

- Oferă rezultate integrate și acces la documente digitale
- Permite căutare la nivel de colecții care altfel nu ar fi fost posibilă
- Va deveni un instrument de cercetare extrem de important atât prin punerea la dispoziție, pe scară largă, a unor resurse documentare, cât și prin faptul că face posibile noi conexiuni prin exploatarea colecțiilor unei biblioteci virtuale imense - Biblioteca Europei în sine va încuraja noi cercetări

Serviciul Biblioteca Europei este destinat cetățenilor din întreaga lume care doresc un instrument puternic și simplu cu ajutorul căruia să poată găsi resurse culturale europene. Mai mult decât atât, se presupune că acest serviciu va atrage și mulți cercetători întrucât Biblioteca Europei va fi o mare colecție virtuală cu documente din toate disciplinele.

Soluția tehnică

Din punct de vedere tehnic s-a pornit de la natura foarte eterogenă a accesului la resursele bibliotecilor participante la proiect: unele ofereau acces la date bibliografice prin intermediul protocolului Z39.50, altele nu. În plus, unele colecții ale bibliotecilor naționale nu erau disponibile prin intermediul OPAC (catalogul public online).

Prima sarcină a TEL a fost găsirea unei soluții de punere în comun a metadatelor tuturor colecțiilor din bibliotecile participante și oferirea unei soluții de căutare integrată.

Testele s-au concentrat pe două direcții: una pentru protocolul Z39.50 și una pentru metadatele care nu sunt disponibile prin intermediul Z39.50 și pentru care era nevoie de un alt protocol. Pentru acestea din urmă s-a decis folosirea XML (Extensible Markup Language) pentru structura înregistrării și HTTP ((Hypertext Transfer Protocol). Testele pentru Z39.50 au fost făcute de Biblioteca Națională a Germaniei iar cele pentru HTTP/XML de Biblioteca Națională a Olandei (Koninklijke Bibliotheek) din Haga.

În aceeași perioadă a fost publicat Protocolul OAI (Open Archives Initiative) pentru Colectarea Metadatelor (OAI-PMH). Acest protocol a fost adoptat de TEL pentru colectarea metadatelor în indexul central al resurselor care nu sunt disponibile prin intermediul protocolului Z39.50. În timp ce Z39.50 oferea deja toate funcționalitățile pentru căutare și regăsire, pentru HTTP/XML nu exista încă posibilitatea de a se face căutări. Acest lucru a fost realizat prin indexarea metadatelor XML și adăugarea unei interfețe pentru căutare.

Obiectivul serviciului Biblioteca Europei este acela de a oferi acces integrat la colecțiile și cataloagele bibliotecilor naționale din Europa. Acest

lucru este obținut prin transformarea descrierilor bibliografice în înregistrări de tip metadata în baza de date centrală. Participanții la TEL pot adăuga noi colecții și cataloage la Biblioteca Europei prin simpla adăugare de noi înregistrări.

Descrierile bibliografice conțin și date prin care se pot identifica și căuta anumite colecții sau cataloage. Astfel, utilizatorul, folosind aceste date, poate face căutări selective sau simultane în cadrul colecțiilor sau cataloagelor pe care le alege. Interfața poate fi personalizată pentru diferiții participanți la proiect, lucru foarte util întrucât fiecare bibliotecă va putea să aibă o interfață în limba națională a țării respective.

Pentru a obține rezultate satisfăcătoare la căutare în baze de date cu caracter eterogen este nevoie de metadata omogene. Acest lucru a fost posibil prin dezvoltarea unui profil de metadata pentru aplicația TEL. Sunt necesare metadata pentru căutare, identificare, descriere, acces și servicii suplimentare. Partenerii serviciului TEL și editorii produc și folosesc cu toții metadata însă formatele, terminologia și clasificarea pe grupe sunt destul de diferite. Când s-a stabilit care dintre metadata sunt necesare, au fost studiate diferite servicii și funcționalități, atât existente dar și potențiale, legate de tipurile de documente. “Scenariul” pe care grupul celor care au proiectat serviciul TEL l-au avut în vedere când și-au imaginat ce va face un utilizator care accesează portalul TEL a fost următorul:

În prima etapă utilizatorul:

- Vede o listă a colecțiilor și cataloagelor de biblioteci participante și le selectează pe acelea în care dorește să caute
- Începe căutarea
- Poate primi ajutor în găsirea formei corecte a termenilor de căutare prin intermediul fișierului de autoritate sau a unui program care traduce termenii de căutare în diferite limbi

Apoi

- Rezultatul va fi o listă cu înregistrări mai puțin detaliate care să îi permită selectarea celor edificatoare
- Urmează regăsirea înregistrărilor complete și parcurgerea metadatai pentru a stabili dacă este într-adevăr ceea ce căuta
- Utilizatorul va consulta, dacă este cazul, metadatale care au legătură cu cea găsită inițial și va decide dacă dorește să consulte documentul digital
- Află dacă are dreptul să consulte respectivul document și obține, după caz, permisiunea de a face acest lucru
- Se asigură că dispune de echipamentele (hardware și software) potrivite pentru consultarea documentului digital

- În final metadata poate fi descărcată și consultată

Descrierile la nivel de colecție

TEL poate fi definit și ca o colecție de colecții. Pe măsură ce serviciul se va dezvolta, numărul colecțiilor poate să devină foarte mare și atunci utilizatorii vor putea căuta o anumită colecție în același fel în care astăzi caută un document. Din acest motiv a fost creat un profil special pentru colecții alături de cel pentru documente. Cu ajutorul acestui profil se pot folosi la căutare metadata care descriu colecții (descrieri la nivel de colecție) și permit regăsirea nu doar a unor documente dar și a unor colecții în ansamblul lor. Dacă în rezultatul unei căutări apare și o colecție, utilizatorul are posibilitatea apoi să caute mai departe în cadrul acelei colecții.

Mentținerea acestor profile specifice serviciului TEL, descrierile la nivel de colecție, garantarea unei evoluții controlate și a unei adaptări la cerințele viitoare se face cu ajutorul unui grup de lucru special. Acesta trebuie să fie la curent cu dezvoltarea standardelor privind metadatale și diferitele protocoale și să le implementeze în cadrul Bibliotecii Europene.

Biblioteca Europei și editorii

În momentul în care metadatale colecțiilor aparținând bibliotecilor naționale din Europa au fost accesibile prin intermediul unui portal cu facilități integrate de căutare, acces și legături către servere locale, s-a pus și problema administrării publicațiilor electronice disponibile în rețea. Din punct de vedere tehnic aceste publicații puteau fi oferite cu ușurință pe internet către utilizatorii finali.

Unul dintre obstacolele accesului prin intermediul portalului TEL la publicațiile electronice în rețea rămâne legea privind drepturile de autor. Editorii oferă gratuit, pentru păstrare, publicațiile lor către bibliotecile cu drept de depozit legal (inclusiv toate bibliotecile naționale). În ceea ce privește documentele pe suport convențional, consultarea acestora este limitată la sălile de lectură întrucât documentele ce fac obiectul depozitului legal nu sunt de regulă disponibile pentru împrumut. Același tip de înțelegere s-a făcut între editori și bibliotecile cu drept de depozit legal și în privința publicațiilor electronice disponibile în rețea. Cele mai multe biblioteci naționale nu pot oferi facilități de tip e-business (care ar permite plata acestui tip de acces) așa că negocierile cu editurile privind plata accesului prin internet la documentele electronice intrate în biblioteci prin depozit legal sunt imposibile în momentul de față.

Marele potențial al serviciului Biblioteca Europei rămâne asigurarea accesului la documentele electronice aparținând bibliotecilor partenere de pe tot continentul. De aceea, pentru moment, doar documentele electronice

gratuite ale bibliotecilor, documentele care au fost digitizate și metadatele documentelor convenționale sunt disponibile pe portalul TEL.

Părerile editorilor cu privire la Biblioteca Europei sunt împărțite. Pe de o parte ei văd în ea posibilitatea unor noi canale de distribuție prin includerea publicațiilor lor electronice în bibliografiile naționale și implicit în cataloagele bibliotecilor naționale. Pe de altă parte ei se tem de faptul că interesele lor comerciale vor fi afectate. În măsura în care devin posibile acorduri separate între editori și biblioteci naționale, în special în privința problemelor legate de drepturile de autor și de plata pentru accesul în afara sălilor de lectură, editorii sunt dornici să devină parteneri ai serviciului Biblioteca Europei.

Serviciul Biblioteca Europei este condus de un consiliu iar activitățile de zi cu zi sunt desfășurate de o echipă de 3-4 persoane responsabile cu managementul, marketingul, implementarea și întreținerea site-ului web și a portalului, dar și cu asistența tehnică pentru bibliotecile participante. Există două niveluri de participare la acest serviciu, nivelul de bază și participarea completă. Toate bibliotecile membre ale CENL sunt considerate participanți de bază și oferă informații despre respectivele instituții și despre serviciile pe care le oferă prin intermediul TEL. Bibliotecile care oferă și metadatele colecțiilor în cadrul sistemului integrat de căutare al TEL sunt biblioteci cu participare completă. Bibliotecilor partenere care au început acest proiect finanțat de Comisia Europeană și care au fost primele cu participare completă li s-au adăugat, treptat, de-a lungul anilor, alte biblioteci naționale.

Un obiectiv, pe termen mediu, al Bibliotecii Europei este acela ca toate bibliotecile naționale din cadrul CENL să devină parteneri cu participare completă la acest serviciu. Un alt obiectiv pe termen mediu îl reprezintă extinderea facilităților oferite de TEL prin integrarea unor instrumente de tip e-business și funcții pentru căutarea multilingvă.

Bibliografie

1. Schwens, U., Solberg, S., Woldering, B. and Dale, P. "The European Library (TEL) - The Gate to Europe's Knowledge", *Cultivate Interactive*, issue 5, 1 October 2001

2. Homepage Proiectul The European Library TEL <http://www.europeanlibrary.org>

3. Heany, Michael . Comprehensive study on collection level descriptions

4. CENL/FEP International Declaration on the Deposit of Electronic Publications

Emil Tudor

Agenda culturală a Bibliotecii Naționale a României în anul 2006

Cu ocazia zilei de 8 martie, Biblioteca Națională a României și Asociația Bibliotecarilor din BNR au organizat expoziția *Editurile românești și literatura feminină*, care s-a concentrat pe literatura feminină (originală și tradusă) publicată în România mai ales în ultimii ani.

Expoziția a încercat să ilustreze câteva dintre direcțiile importante ale politicii editoriale postdecembriste privind literatura feminină: demersurile caselor editoriale de a recupera și, eventual, relua în ediții revăzute și adăugite literatura română feminină de expresie franceză de la începutul secolului XX (Iulia Hasdeu, Martha Bibescu, Anna de Noailles, Elena Văcărescu, etc.), dar și de a promova literatura nouă (Simona Popescu, Florina Iliș, Luminița Marcu, Ioana Pârvulescu, Adriana Babeți, Cecilia Ștefănescu, etc.).

Cercetările documentare, literatura memorialistică și studiile privind totalitarismul și procesul comunismului au, după cum se știe, o pondere mare în oferta de carte de după 1990. În lista prestigioșilor autori care au tratat despre acest subiect figurează și o serie de scriitoare: Hannah Arendt, Doina Jela, Lena Constante, Emilia Pătrașcu-Bușe, Ruxandra Cesereanu, Monica Lovinescu, Katherine Verdery, Françoise Thom, etc. Și literatura diasporei se bucură de atenție în politica editorială postdecembristă: Gabriela Melinescu, Aglaia Veteranyi, Monica Lovinescu, Sanda Stolojan, Herta Müller, Anamaria Beligan sunt doar câteva dintre scriitoarele care se încadrează în această categorie.

În data de 26 aprilie 2006, în *Săptămâna bibliotecilor*, la sediul central al BNR a fost organizat un simpozion cu titlul *Biblioteca Națională a României îl sărbătorește pe Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)*. Au susținut comunicări: drd. Ana Maria Comșa (Universitatea Națională de Muzică-București) – *W.A. Mozart – un compozitor pentru eternitate*; Maria Cioponea (Biblioteca-Mediateca Universității Naționale de Muzică) – *Wolfgang Amadeus Mozart și Mediateca Universității Naționale de Muzică din București*; Olga Grigorescu, muzicolog (Societatea Națională de Radiodifuziune) – *Anul Mozart la Radio România Muzical*; dr. Anna Borca, jurnalist – *W.A. Mozart și pasiunile alimentare*; prof. Daniel Viorel – *Altfel, despre geniul lui Mozart* și Doina Nemeș (Biblioteca Națională a României, Secția Audio-vizual) – *Creația mozartiană în colecțiile Bibliotecii Naționale a României*.

Cu acest prilej, a fost vernisată și o expoziție de documente audio-vizuale (plăci de patefon, discuri, CD-uri, DVD-uri), partituri și cărți ilustrând opera și viața lui Mozart, din colecțiile Bibliotecii Naționale.

Expoziția *Lecția de pictură*, deschisă în septembrie 2006, l-a adus în prim-plan pe **Rembrandt van Rijn** (1606-1669), de la a cărui naștere s-au împlinit 400 de ani.

El a fost „escortat” de o serie de pictori români și străini aniversați sau comemorați tot în acest an: **Corneliu Baba** (1906-1997), **Paul Cézanne** (1839-1906), **Jean-Honoré Fragonard** (1732-1806), **Theodor Pallady** (1871-1956), **Pablo Picasso** (1881-1973).

Evenimentul cel mai important al anului a fost, cu certitudine, simpozionul cu titlul *Anul Carol I – Casa Regală a României în documente*, desfășurat în zilele de 14 și 15 decembrie, cu ocazia **Zilelor Bibliotecii Naționale a României**, ediția a IX-a. Evenimentul s-a bucurat de participarea Majestaților Lor, Regele Mihai I și Regina Ana, prezenți în prima zi.

Expoziția *Casa Regală a României în documente*, vernisată în prezența Majestaților Lor, Regele Mihai I și Regina Ana, a reunit fotografii, partituri, cărți cu cifru și ex-libris regal, manuscrise, piese de corespondență, acte și înscrisuri, menu-uri oferite la dineuri regale, monede și medalii din colecțiile Bibliotecii Naționale a României, dar și din cele ale Muzeului Național Cotroceni și din fondul documentar al bibliofilului I.C. Rogojanu.

Printre cei care au susținut comunicări s-au numărat: istoricul **Ion Bulei**, profesor la Facultatea de Istorie – Universitatea București, care a vorbit despre portretul primului rege al României, Carol I, așa cum apărea el în imaginarul

contemporanilor (*Carol I – imaginea unui rege*); istoricul **Sergiu Iosipescu** a discutat despre consecvența de care a dat dovadă Carol I, în cei 48 de ani de domnie, în apărarea intereselor României (*Carol I și idealul național român*); **Georgiana Cârstoiu**, de la Arhivele Naționale

Istorice Centrale, a prezentat principalele demersuri ale politicianilor români și ale principelui Carol, desfășurate între 1881-1889, pentru reglementarea succesiunii la tron (**Reglementarea succesiunii la tron în România în timpul lui Carol I**); academicianul **Gabriel Ștrempel** a schițat un portret al lui G.T. Kirileanu, bibliotecar al Casei Regale timp de aproape 30 de ani, pe care a avut privilegiul să îl cunoască în 1956, cu câțiva ani înainte de moartea acestuia – ca șef al Secției de manuscrise a Bibliotecii Academiei Române, academicianul G. Ștrempel l-a convins pe Kirileanu să vândă bibliotecii o parte din prețioasa sa arhivă (**G.T. Kirileanu – un bibliotecar regal**); tot de Kirileanu s-a ocupat și **Cristina Bădără**, care a făcut o comunicare asupra fondului de corespondență Kirileanu aflat la Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” (**G.T. Kirileanu în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I”**); subiectul expunerii făcute de dr. **Mioara Ioniță** (Muzeul Național de Istorie) a fost hotărârea perechii princiere Carol de Hohenzollern-Sigmaringen – Elisabeta de Wied de a ridica o reședință de vară la Sinaia, hotărâre care a avut ca efect transformarea acestei localități, în scurt timp, în „Perla Carpaților (**Considerații privind alegerea unei reședințe de vară princiere**), iar cel al expunerii făcute de dr. **Mădălina Nițlea** a fost felul în care erau sărbătorite de către Casa Regală evenimente precum ziua de 10 Mai, Crăciunul, Paștele, etc. (**Zile festive la Casa Regală**); criticul de film **Marian Țuțui** a trecut în revistă documentele cinematografice care au ca temă Casa Regală, existente în Arhiva Națională de Film (**Familia regală în documente cinematografice**); istoricul **Georgeta Filitti** s-a ocupat de jurnalul și corespondența dintre Ella Filitti și principele Carol, viitorul Carol al II-lea (**Ella Filitti și principele Carol**); dacă **Gabriela Dumitrescu** – Biblioteca Academiei Române a vorbit despre **prietenia literară** dintre Carmen Sylva și Pierre Loti, pe baza fondului de corespondență aflat în colecțiile BAR, **Mariana Jaklovsky** – Biblioteca Națională a României s-a ocupat de bibliofila Carmen Sylva, făcând o expunere asupra manuscriselor caligrafiate și miniate de către regină (**Carmen Sylva – bibliofilie modernă pe cale regală**); prezent la simpozion, **Alexandru Skultety**, coordonator al prestigioasei colecții **Casa Regală** a editurii Humanitas, a prezentat cele 8 cărți apărute deja sub această egidă (**Colecția «Casa Regală» a Editurii Humanitas**).

În cea de-a doua zi a evenimentului, 15 decembrie 2006, Biblioteca Națională a României a pregătit un moment închinat memoriei istoricului Ion Mamina, șef al Colecțiilor Speciale ale BNR în perioada 1992 – 2005, intitulat: **In memoriam. Ion Mamina – un istoric al regalității (1941-2006)**.

Letiția Constantin

Cărți expuse la Biblioteca Națională a României

Pe 18 noiembrie 2006, Republica Letonia a celebrat cea de a 88-a aniversare a proclamăției de independență. Cu această ocazie, joi, 26 octombrie 2006, a fost inaugurată la Biblioteca Națională a României expoziția de carte și fotografie „România și Letonia în Europa Unită”, expoziție organizată cu sprijinul Ambasadei Republicii Letonia în România și a Bibliotecii Academice din Letonia, una dintre cele mai vechi și renumite biblioteci din Europa, fondată în anul 1524. În mod surprinzător făcând o paralelă între România și Letonia, aceste două țări au, pe alocuri, experiențe istorice asemănătoare. În prezent, atât România, cât și Letonia se îndreaptă spre o Europă unită, mai tolerantă și mai binevoitoare. Ambasadorul Republicii Letonia în România, dl Alberts Sarkanis, prezent la vernisaj, a subliniat faptul că România și Letonia fac parte din aceeași familie a culturilor europene, iar Ministrul leton al educației, dna Baiba Rivza, a declarat că în prezent este interesată de o colaborare cu specialiștii români în domeniul tehnologiei moderne, al științei și al educației.

Directorul Bibliotecii Academice din Letonia, dna Venta Kocere, a amintit de colecția bogată de publicații și opere românești aflate în arhiva bibliotecii din Riga: cărți de proză, poezie, albume de artă, hărți, etc. Publicul leton a avut ocazia să citească opere ale scriitorilor români încă de la sfârșitul sec. XIX. În anul 1882 revista *Pagalms (Curtea)* a început să publice opera Reginei Elisabeta a României (1843-1916) „*Cugetările unei Regine*” (a scrisă sub pseudonimul literar de Carmen Silva). Poeziile scrise de Dimitrie Bolintineanu (1819-1872), poet, exilat politic și apoi ministru de externe au fost traduse de faimosul poet leton *Rainis*. În capodoperele marelui poet național român Mihai Eminescu (1850-1889) se regăsește iubirea de țară și semenii. Alexandru Vlahuță este un alt autor român ale cărui opere au fost des traduse în limba letonă. Revista de cultură *Kentaurs XXI* a publicat opere ale scriitorilor români Ștefan Augustin Doinaș, Mircea Dinescu, Marin Sorescu, Ileana Mălăncioiu, Ana Blandiana. Influența conceptelor filozofice ale lui Mircea Eliade poate fi observată în lucrările profesorului Haralds Biezais iar renumitul matematician român Grigore Moisil (1906-1973) a avut o însemnătate deosebită pentru știința letonă.

Scriitoarea Ana Blandiana a povestit despre prietenia sa cu poetul leton

Leons Briedis. Traducător de poezie românească și bun cunoscător al culturii române, Leons Briedis împreună cu soția sa Marija Briede - Makoveja, au avut o contribuție semnificativă la intensificarea relațiilor culturale dintre Riga și București.

Expoziția de fotografii, realizate de cunoscutul fotograf leton Janis Gleizds, nu este întâmplătoare; el a primit primul său premiu internațional chiar în România, în anul 1969.

Dina Paladi

Biblioteca Dietei – Servicii pentru utilizatori

Dezvoltarea continuă a mijloacelor de prelucrare a informației și a tehnologiilor de comunicare a generat schimbări majore și la nivelul serviciilor de bibliotecă.

Accesarea informației de la distanță, diversificarea resurselor informaționale, digitizarea colecțiilor, sistemele electronice de arhivare a datelor, etc. constituie tot atâtea elemente transformatoare ale serviciilor de bibliotecă, fapt ce a reconfigurat relația dintre utilizator și bibliotecă.

Noile posibilități de prelucrare, organizare, stocare și diseminare a informației au condus la formarea unui nou tip de utilizator, la fel de fidel ca și utilizatorul tradițional al bibliotecii, utilizatorul la distanță. Astăzi cele două tipuri de utilizator coexistă și au aceleași exigențe : obținerea unei informații de calitate, cât mai complete, în cel mai scurt timp posibil.

Să urmărim cum sunt îndeplinite aceste cerințe ale cititorului modern (aflat fie la distanță, fie “on-site”) în una dintre cele mai reprezentative biblioteci pentru acest început de secol - Biblioteca Dietei și, în același timp, Biblioteca Națională a Japoniei.

Redeschisă în 1961 într-un sediu nou, în cartierul Nagata-cho din Tokyo, în proximitatea clădirii Dietei, biblioteca centrală își extinde colecțiile în următorii ani, astfel încât, în 2002 inaugurează încă două sedii: Kansai-kan în Kyoto și Biblioteca Internațională de Literatură pentru Copii în cartierul Ueno din Tokyo.

Biblioteca Dietei deține un fond total de 18.400.000 de unități bibliografice din care aproximativ 8.600.000 sunt cărți și 11.300.000 sunt periodice. Numărul total de persoane care lucrează în bibliotecă este de 923 - incluzând directorul general și directorul adjunct.

În subordinea sa se află o rețea formată din 26 de biblioteci specializate, afiliate ministerelor și celorlalte organisme guvernamentale, și biblioteca Curții Supreme de Justiție.

Biblioteca Dietei - cu funcție de bibliotecă națională în același timp - primește publicațiile oficiale prin această rețea și le pune atât la dispoziția Parlamentului cât și a publicului larg. Ca o expresie a unei reale democratizări a informației, se preconizează ca, din anul 2008, odată cu schimbarea procedurii penale prin introducerea unui sistem de judecată cu jurați, catalogul bibliotecii Curții Supreme să fie online.

Începând cu 2002, pentru utilizatorii la distanță serviciile s-au îmbunătățit radical. Primul pas în acest proces l-a constituit sistemul de înscriere electronică care a permis membrilor înscriși solicitarea împrumutului și fotocopierea online. Acest sistem a dus la triplarea în cinci ani a numărului de solicitări de fotocopiere. Șeful Biroului de Planificare a Informației Digitizate din cadrul Bibliotecii Dietei a apreciat că prin acest sistem s-a produs o creștere impresionantă a numărului de utilizatori ai bibliotecii și că “a reprezentat primul pas în transformarea serviciului deplasând centrul de activitate de la local la distanță”.

Dacă până în 2002 serviciile de împrumut interbibliotecar erau disponibile prin telefon, scrisori, fax, începând cu anul 2002, an în care colecțiile bibliotecii au fost accesibile în catalogul online, *serviciile de împrumut interbibliotecar* au început să funcționeze *via Internet*. Conform standardului japonez de executare a acestui tip de serviciu, materialele originale solicitate se livrează în maximum 4 zile de la primirea cererii. De asemenea, există un *serviciu de fotocopiere* prin care, conform aceluiași standard, materialele solicitate prin acest serviciu sunt livrate în maximum 5 zile lucrătoare de la primirea cererii.

În cadrul *serviciului de referințe*, solicitările făcute prin poștă sau fax sunt rezolvate în termen de 20 de zile de la primire.

Nu lipsită de interes este evidențierea termenului în care o publicație intrată prin depozitul legal este prelucrată și pusă « la vedere » în catalogul online : 65 de zile.

Digitizarea fondului de documente (în prezent toate discuțiile în plen ale Dietei, inclusiv cele pe comisii separate pot fi regăsite pe site-ul bibliotecii în varianta text integral ; au mai fost digitizate aproximativ 50.000 cărți din epoca Meiji și aproximativ 43.000 de imagini din cărți rare) contribuie, de asemenea, la dezvoltarea serviciilor pentru utilizatorul la distanță.

În ceea ce privește procesul de asigurare a calității informației, Biblioteca

Dietei a conceput și realizat - în parteneriat cu bibliotecile publice, universitare și specializate - Proiectul bazei de date de referințe (Collaborative Reference Data Base Project) ; proiectul a avut ca scop constituirea unei surse de referințe online organizate pe domenii, menite să vină atât în ajutorul serviciilor de referințe, cât și a studiului și cercetării individuale efectuate de către publicul cititor și a devenit funcțional din anul 2005.

Un alt proiect destinat să îmbogățească conținutul informației este proiectul WARP (Web Archiving Project) care are în vedere constituirea unei arhive de ziare electronice, website-uri ale organismelor guvernamentale, companiilor și instituțiilor publice, universităților precum și a unor evenimente de larg interes – cum sunt, de exemplu, expozițiile – care de obicei sunt șterse, după închidere. Achiziția datelor se face selectiv, evitându-se informațiile care contravin legislației drepturilor omului și respectând legea dreptului de autor. Proiectul se înscrie în recomandările UNESCO din «Carta de conservare a moștenirii digitale» -2003. În ianuarie 2007 în WARP existau deja 3422 website-uri.

Eforturile continue de oferi o informație cât mai complexă și, în același timp, cât mai ușor de regăsit într-un timp optim cu ajutorul tehnologiei informatice utilizate în cazul serviciilor la distanță au avut ca rezultat imediat mărirea numărului de utilizatori ai bibliotecii ... care nu mai intră efectiv în bibliotecă. Să însemne acest fapt că într-un oarecare timp, biblioteca își va reduce numărul sălilor de lectură și că, pentru acele rafturi cu « open access » numai praful va rămâne un utilizator consecvent ?

Japonezii spun că acest lucru nu se va întâmpla. Factorul economic are un cuvânt greu de spus. Digitizarea e laborioasă și foarte costisitoare. Nu toate documentele vor putea fi digitizate. Legea copyright-ului este un prag de netrecut. Spre exemplu, numai 30% din fondul de carte din epoca Meiji a putut fi digitizat, restul aflându-se sub legea copyright-ului.

Statisticile efectuate la Biblioteca Dietei arată că, sub influența dezvoltării serviciilor la distanță, s-a micșorat substanțial numărul solicitărilor de materiale care nu pot fi servite ad-hoc, utilizatorii consultând mai

mult acum materialele din bibliotecă.

În curând Biblioteca Dietei își va mări spațiul prin deschiderea unui nou sediu.

Vorbind despre Biblioteca Dietei ca spațiu de primire a utilizatorilor, nu putem să nu spunem măcar câteva cuvinte despre modul cu totul și cu totul special în care este gândită construcția sediilor sale.

Credem că este suficient de grăitor mesajul arhitectului care a proiectat Kansai-kan: "...Suprafața din jurul bibliotecii nu este încă dezvoltată în întregime, în aceste condiții, caracterul urban nu a fost definitivat încă. În acest cadru, conceptul de bază al design-ului arhitectural pune cel mai mare accent pe armonia cu zona înconjurătoare... Deși Kansai-kan utilizează cea mai avansată tehnologie informațională, fiecare încăpere a bibliotecii, cuprinzând aici și sălile de lectură și cabinetele de cercetare, oferă spații deschise luminoase, bogate în imagini naturale, fără nici o urmă de duritate asociată tehnologiei.... Clădirea e simplă și dreptunghiulară și totuși nu are aspect banal sau mecanic.... Sălile de lectură și cabinetele de cercetare oferă spații prielnice concentrării atente și, în același timp, sunt suficient de deschise pentru a favoriza îndepărtarea stării de oboseală... Peisajul a fost gândit astfel încât să inducă un sentiment de calm, să fie un loc de refugiu, de relaxare, departe de forfota problemelor zilnice... Conceptele - cheie ale proiectării Kansai-kan sunt "Liniște și Simplitate". Liniștea permite conștientizarea treptată a activității naturii. Simplitatea, care include și frumusețea, constituie canonul fundamental deși a fost realizat numai după ce au fost depășite, cu răbdare, multe obstacole ivite în timpul lucrării"...

Această modalitate de a gândi relația om-spațiu cu aspectul ambiental corespunde întrutotul rafinatei concepții estetice japoneze construite fundamental pe principiul echilibrului om-natură și nu pe principiul dominației, integrării etc. ca în perspectiva occidentală.

Un celebru poet și daimyo – Hosokawa Yusai, asediat în castelul său în vara anului 1600, reușește să strecoare prin tabăra inamică, către capitala imperială, ceea ce el considera a avea mai de preț : antologiile literare și tratatele de literatură, însoțindu-le de un poem la fel de plin de semnificație:

“ În lumea aceasta, neschimbată din trecut și până azi, aceste < frunze ale cuvintelor > păstrează semințele sentimentului omenesc”

Fără îndoială, patronul/clientul/utilizatorul/cititorul care pășește pragul unei astfel de biblioteci sau care îi accesează de la distanță website-ul este pe deplin asigurat că va găsi informațiile mult căutate, la standardele cerute.

Denise Rotaru